

SHRNUTÍ STATISTIK ZAHRANIČNÍ ZAMĚSTNANOSTI 2014–2019

Obsah

1) Zahraniční zaměstnanost celkem.....	1
2) Zahraniční zaměstnanost podle formy přístupu na trh práce.....	2
3) Zahraniční zaměstnanost podle typů pracovních oprávnění.....	6
4) Zahraniční zaměstnanost podle státní příslušnosti.....	8
a) Zaměstnaní občané EU a jejich rodinní příslušníci.....	8
b) Zaměstnaní cizinci ze třetích zemí.....	10
5) Zahraniční zaměstnanost podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO).....	11
a) Zahraniční zaměstnanci celkem.....	11
b) Zaměstnaní občané EU a jejich rodinní příslušníci.....	13
c) Zaměstnaní cizinci ze třetích zemí.....	15
d) Srovnání zaměstnaných občanů EU a jejich rodinných příslušníků a cizinců ze třetích zemí.....	17
6) Zahraniční zaměstnanost podle klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE).....	17
a) Zahraniční zaměstnanci celkem.....	17
b) Zaměstnaní občané EU a jejich rodinní příslušníci.....	20
c) Zaměstnaní cizinci ze třetích zemí.....	22
d) Srovnání zaměstnaných občanů EU a jejich rodinných příslušníků a cizinců ze třetích zemí.....	24
7) Prostorové rozmístění zahraniční zaměstnanosti (okresy).....	25
a) Zahraniční zaměstnanci celkem.....	25
b) Zaměstnaní občané EU a jejich rodinní příslušníci.....	28
c) Zaměstnaní cizinci ze třetích zemí.....	33
d) Srovnání zaměstnaných občanů EU a jejich rodinných příslušníků a cizinců ze třetích zemí.....	37
8) Shrnutí.....	38

Seznam vizualizačních prvků

Grafy:

- 1) Zahraniční zaměstnanost a její meziroční změny v letech 2014-2019
- 2) Zahraniční zaměstnanost 2014-2019 podle formy přístupu na trh práce
- 3) Typy pracovního oprávnění v letech 2014-2019 (v %)
- 4) Zaměstnanost občanů EU a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019
- 5) Zaměstnanost cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019
- 6) Zaměstnanost cizinců ze třetích zemí bez pracovního oprávnění v letech 2014-2019
- 7) Zaměstnanost cizinců ze třetích zemí s pracovním oprávněním v letech 2014-2019
- 8) Typy pracovních oprávnění v letech 2014-2019 (v %)
- 9) Vývoj povolení k zaměstnání podle § 92 ZoZ v letech 2014-2019
- 10) Nejčastější státní příslušnosti zaměstnaných EU občanů a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019
- 11) Podíl nejčastějších státních příslušností na zaměstnanosti občanů EU a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019 (v %)
- 12) Podíl nejčastějších státních příslušností občanů EU a jejich rodinných příslušníků na celkové zahraniční zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)
- 13) Nejčastější státní příslušnosti zaměstnaných cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019
- 14) Podíl nejčastějších státních příslušností na zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019 (v %)
- 15) Podíl nejčastějších státních příslušností cizinců ze třetích zemí na celkové zahraniční zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)
- 16) Zahraniční zaměstnanost v letech 2014-2019 podle CZ-ISCO
- 17) Podíl zahraničních pracovníků v nejčastějších kategoriích CZ-ISCO v letech 2014-2019 (v %)
- 18) Občané EU a jejich rodinní příslušníci v letech 2014-2019 podle CZ-ISCO
- 19) Podíl nejčastějších kategorií CZ-ISCO u občanů EU a jejich rodinných příslušníků na zaměstnanosti EU občanů a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019 (v %)
- 20) Podíl nejčastějších kategorií CZ-ISCO u občanů EU a jejich rodinných příslušníků na celkové zahraniční zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)
- 21) Cizinci ze třetích zemí v letech 2014-2019 podle CZ-ISCO
- 22) Podíl nejčastějších kategorií CZ-ISCO u cizinců ze třetích zemí na zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019 (v %)
- 23) Podíl nejčastějších kategorií CZ-ISCO u cizinců ze třetích zemí na celkové zahraniční zaměstnanosti (v %)
- 24) Zahraniční pracovníci v letech 2014-2019 podle CZ-NACE
- 25) Podíl zahraničních pracovníků v nejčastějších kategoriích CZ-NACE v letech 2014-2019 (v %)
- 26) Občané EU a jejich rodinní příslušníci v letech 2014-2019 podle CZ-NACE

- 27) Podíl nejčastějších kategorií CZ-NACE u občanů EU a jejich rodinných příslušníků na zaměstnanosti EU občanů a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019 (v %)
- 28) Podíl nejčastějších kategorií CZ-NACE u EU občanů a jejich rodinných příslušníků na celkové zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)
- 29) Cizinci ze třetích zemí v letech 2014-2019 podle CZ-NACE
- 30) Podíl nejčastějších kategorií CZ-NACE u cizinců ze třetích zemí na zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019 (v %)
- 31) Podíl nejčastějších kategorií CZ-NACE u cizinců ze třetích zemí na celkové zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)
- 32) Nejčastější okresy Česka s vysokým zastoupením zahraničních pracovníků v letech 2014-2019
- 33) Podíl nejčastějších okresů Česka s vysokým zastoupením zahraničních pracovníků na celkové zahraniční zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)
- 34) Nejčastější okresy Česka s vysokým zastoupením EU občanů a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019
- 35) Podíl nejčastějších okresů Česka s vysokým zastoupením zahraničních pracovníků na zaměstnanosti EU občanů a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019 (v %)
- 36) Podíl nejčastějších okresů Česka s vysokým zastoupením EU občanů a jejich rodinných příslušníků na celkové zahraniční zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)
- 37) Další okresy s výraznějším zastoupením zaměstnaných EU občanů a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019
- 38) Okresy, u nichž mezi lety 2014-2019 došlo k několikanásobnému nárůstu zaměstnaných EU občanů a jejich rodinných příslušníků
- 39) Nejčastější okresy Česka s vysokým zastoupením cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019
- 40) Podíl nejčastějších okresů Česka s vysokým zastoupením zahraničních pracovníků na zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019 (v %)
- 41) Podíl nejčastějších okresů Česka s vysokým zastoupením cizinců ze třetích zemí na zahraniční zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)
- 42) Další okresy s výrazným zastoupením zaměstnaných cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019
- 43) Okresy, u nichž mezi lety 2014-2019 došlo k několikanásobnému nárůstu zaměstnaných cizinců ze třetích zemí

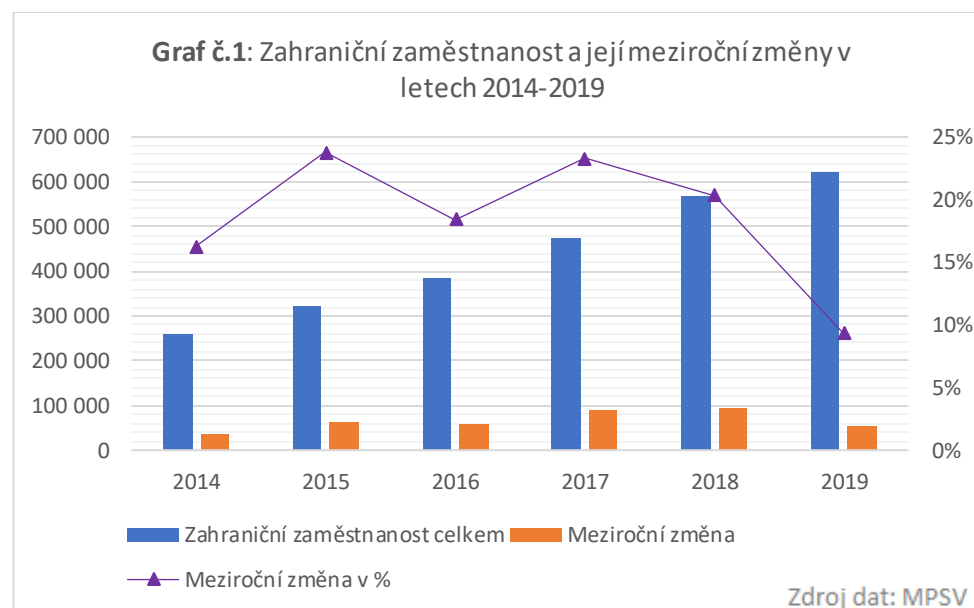
Mapy:

- 1) Prostorové rozmístění zahraniční zaměstnanosti v roce 2014
- 2) Prostorové rozmístění zahraniční zaměstnanosti v roce 2019
- 3) Prostorové rozmístění zaměstnanosti občanů EU a jejich rodinných příslušníků v roce 2014
- 4) Prostorové rozmístění zaměstnanosti občanů EU a jejich rodinných příslušníků v roce 2019
- 5) Prostorové rozmístění zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v roce 2014
- 6) Prostorové rozmístění zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v roce 2019

1) ZAHRANIČNÍ ZAMĚSTNANOST CELKEM

Ze srovnání statistických dat mezi lety 2014–2019 vyplývá, že **v celém tomto období docházelo k setrvalému nárůstu celkové zahraniční zaměstnanosti** (tedy jak u občanů EU a jejich rodinných příslušníků, tak i u cizinců ze třetích zemí). V absolutních číslech se jednalo o nárůst z téměř 270 000 v roce 2014 na více jak 620 000 zahraničních zaměstnanců v roce 2019. **Za sledovaných šest let tedy zahraniční zaměstnanost vzrostla téměř dvou a půl násobně. Tento setrvalý nárůst zahraniční zaměstnanosti je bez pochyby způsoben stále se zvyšující poptávkou po zahraničních pracovnících v reakci na nedostatek pracovních sil na domácím trhu práce v období ekonomického růstu, ve kterém se ČR po poslední ekonomické krizi (2008–2013) nacházela.**

Procentuálně se zahraniční zaměstnanost každoročně zvyšovala o 9 % – 23 % proti přechozímu roku. K nejvyšší meziroční změně došlo v roce 2015 a v roce 2017 (meziroční změna 24 %, resp. 23 %). **Naopak nejnižší meziroční změna byla zaznamenána v roce 2019 (meziroční změna 9 %).**

2) ZAHRANIČNÍ ZAMĚSTNANOST PODLE FORMY PŘÍSTUPU NA TRH PRÁCE

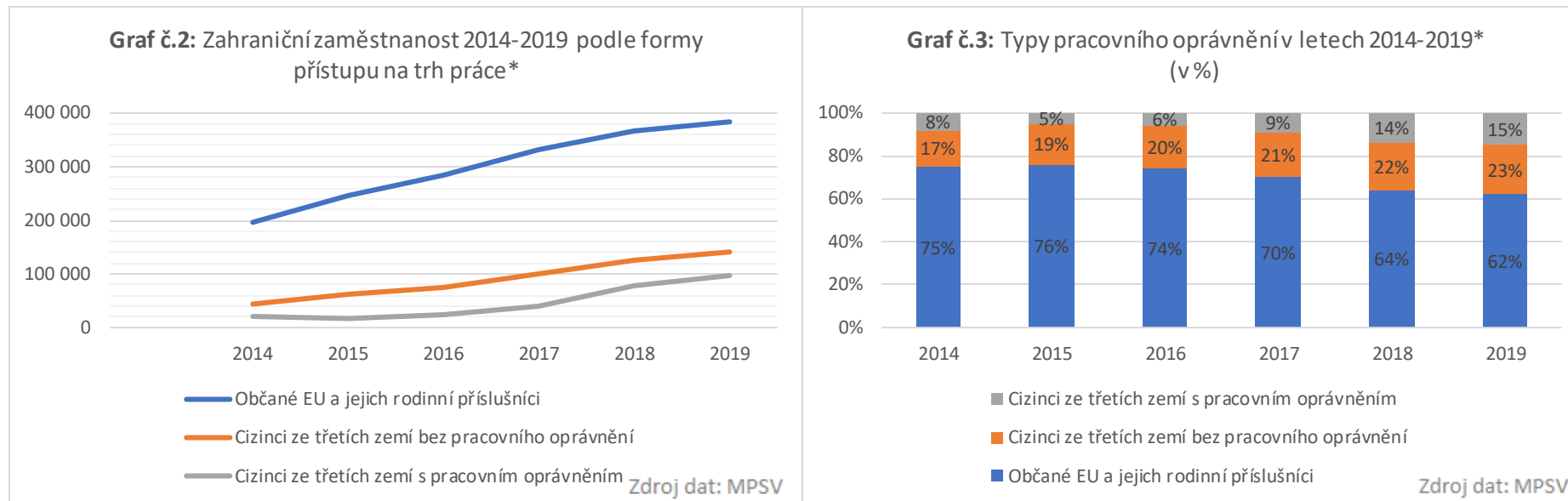
V pozici zaměstnanců se v ČR z hlediska přístupu na trh práce pohybují tři základní typy cizinců:

- a) občané EU a jejich rodinní příslušníci (včetně rodinných příslušníků občanů ČR), kteří mají volný přístup na trh práce,
- b) cizinci ze třetích zemí, kteří mají rovněž volný přístup na trh práce (tzn. kromě pobytového oprávnění nepotřebují ještě pracovní oprávnění),
- c) cizinci ze třetích zemí s pracovním oprávněním (tito cizinci nemají volný přístup na trh práce, a kromě pobytového oprávnění potřebují některé z pracovních oprávnění: zaměstnaneckou kartu, povolení k zaměstnání, modrou kartu nebo kartu vnitropodnikově převedeného zaměstnance).

Občané EU a jejich rodinní příslušníci tvořili v celém sledovaném období (tj. v letech 2014–2019) většinu, konkrétně téměř tři čtvrtiny všech zahraničních pracovníků v ČR. Ačkoliv počty zaměstnaných občanů EU a jejich rodinných příslušníků v celém zkoumaném období narůstaly, a to z cca 196 000 v roce 2014 na cca 384 000 v roce 2019, **jejich podíl na zahraniční zaměstnanosti se však setrvale a poměrně výrazně snižuje**, a to ze 76 % v roce 2015 na 62 % v roce 2019, přičemž k nejvyššímu snížení jejich podílu došlo v roce 2018 (o 6 % proti roku 2017).

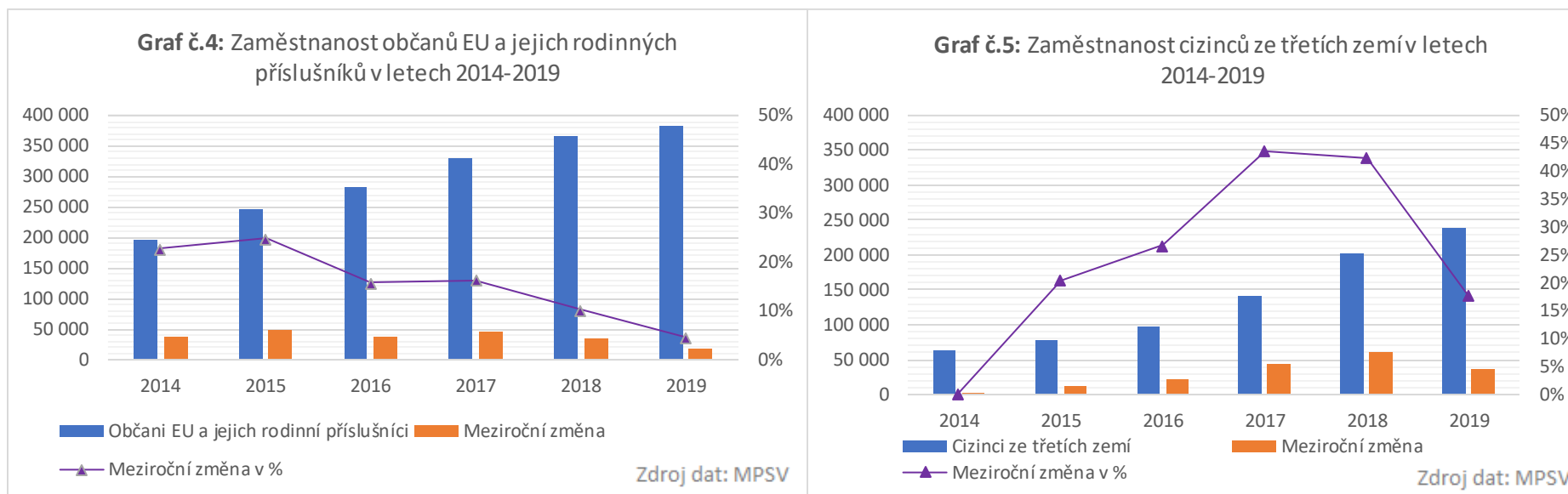
Druhou nejpočetnější skupinou jsou cizinci ze třetích zemí s volným přístupem na trh práce. Jejich počet mezi lety 2014–2019 se více jak ztrojnásobil (z cca 44 000 v roce 2014 na cca 141 000 v roce 2019) **a i jejich podíl na zahraniční zaměstnanosti setrvale narůstal**, ze 17 % v roce 2014 na 23 % v roce 2019.

Nejméně zastoupenou skupinou jsou pak cizinci s pracovním oprávněním. Na rozdíl od předchozích dvou skupin jsou cizinci ze třetích zemí s pracovním oprávněním skupinou nejvíce regulovatelnou a regulovanou, ve zkoumaném období tedy v závislosti na potřebách trhu práce došlo **k téměř pětinásobnému zvýšení počtu** cizinců ze třetích zemí s pracovním oprávněním (z cca 17 000 v roce 2015 na cca 97 000 v roce 2019). Rovněž **podíl této skupiny na zahraniční zaměstnanosti** po propadu v roce 2015 (5% podíl) **setrvale a poměrně výrazně narůstá** až na 15 % v roce 2019. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v roce 2018 (z 9 % v roce 2017 na 14 % v roce 2018).

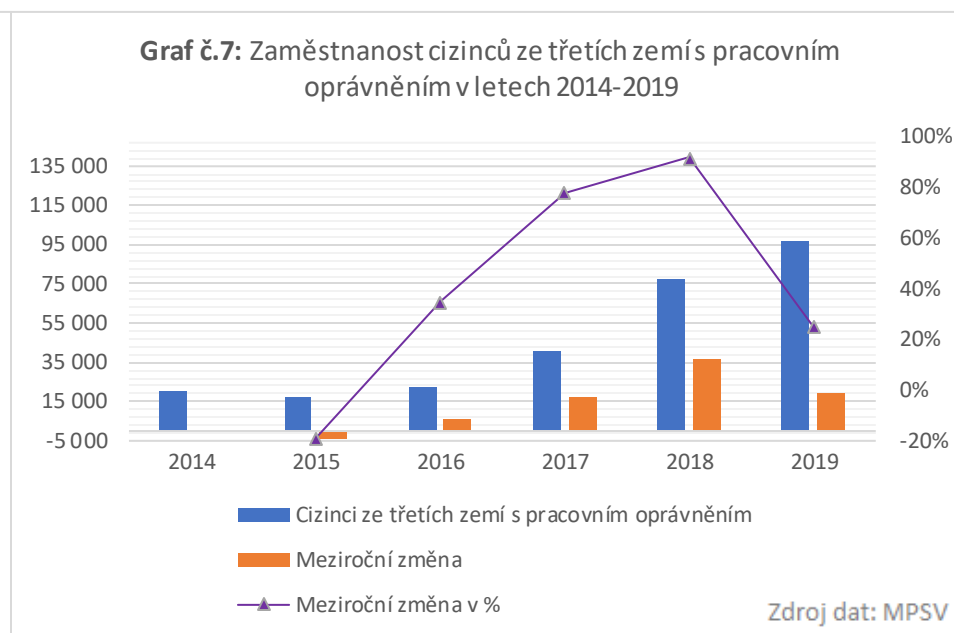
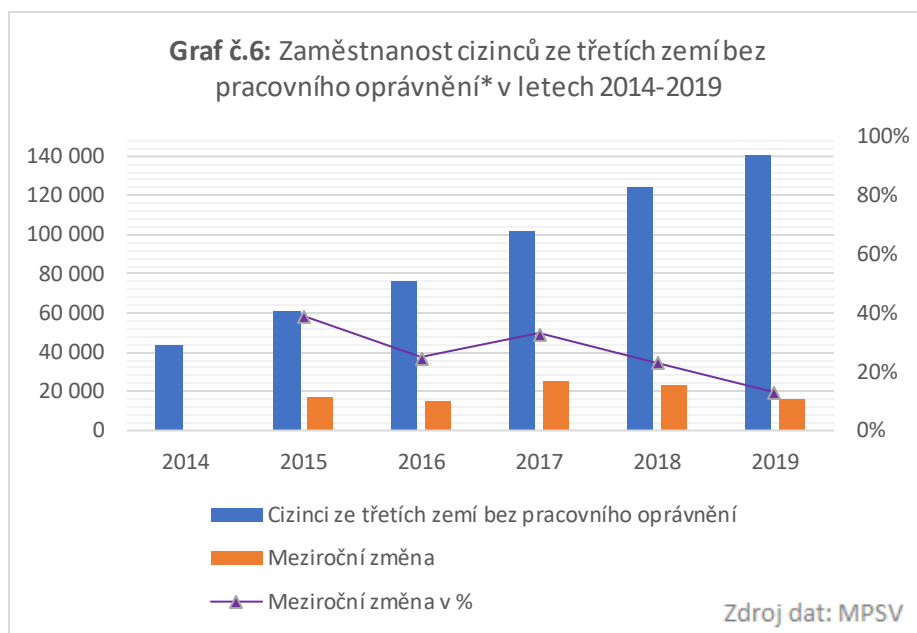

* Cizinci ze třetích zemí bez pracovního oprávnění se rozumí cizinci ze třetích zemí s volným přístupem na trh práce

Ve srovnání meziročních změn mezi lety 2014–2019 u EU občanů a jejich rodinných příslušníků a cizinců ze třetích zemí (jako celku, tedy s pracovním oprávněním i s volným přístupem na trh práce, resp. bez pracovního oprávnění) vyplývá, že u obou skupin docházelo ve sledovaném období k setrvalému nárůstu. V procentuálním vyjádření lze vysledovat odlišnou dynamiku meziročních změn: zatímco u EU občanů a jejich rodinných příslušníků docházelo od roku 2015 k postupnému snižování růstu (z 25 % v roce 2015 na 4 % v roce 2019), růst u cizinců ze třetích zemí byl mezi roky 2014 až 2017 velmi dynamický (z 0,3 % v roce 2014 na 43 % v roce 2017), ale v roce 2019 výrazně klesl na téměř 18 %.

Zaměříme-li se na skupinu cizinců ze třetích zemí, tak u cizinců ze třetích zemí s volným přístupem na trh práce (resp. bez pracovního oprávnění) můžeme pozorovat podobný trend jako u občanů EU a jejich rodinných příslušníků. Tedy setrvalý nárůst počtu pracovníků (z cca 44 000 v roce 2014 na cca 141 000 v roce 2019), nicméně meziročně dochází k poklesu růstu (z 39 % v roce 2015 na 13 % v roce 2019). Naopak jediná skupina cizinců ze třetích zemí s pracovním oprávněním zaznamenává jak dynamický nárůst v absolutních počtech zahraničních pracovníků (z cca 17 000 v roce 2015 na cca 97 000 v roce 2019), tak i nárůst meziroční, který se ze záporných hodnot v roce 2015 vyšplhal až na 92 % v roce 2018, a v roce 2019 opět klesl na 25 %.

* Cizinci ze třetích zemí bez pracovního oprávnění se rozumí cizinci ze třetích zemí s volným přístupem na trh práce

Již tradičně tedy drtivou většinu zahraniční pracovní síly v ČR tvoří občané EU a jejich rodinní příslušníci a cizinci z třetích zemí s volným přístupem na trh práce, tedy skupiny, jejichž přístup na trh práce je minimálně regulován. Jediná skutečně regulovatelná skupina zahraničních pracovníků, cizinci s pracovním oprávněním, tvořila skupinu marginální, i když stále se zvětšující a ze své podstaty dynamicky reflektující potřeby trhu práce. V době ekonomické konjunktury a vzrůstající poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle ze zahraničí odpověděla vláda ČR na volání zaměstnavatelů tzv. **projekty ekonomické migrace**, které měly zrychlit a zjednodušit proces přijímání zahraničních pracovníků z vytipovaných zemí. Jednalo se o projekty Fast track *2012, Welcome package *2013, Projekt Ukrajina a Indie *2015/2018, Režim Ukrajina *2016, Režim zemědělec *2018, Režim ostatní státy *2018. Od roku 2019 se tyto projekty transformovaly do tří programů: Program klíčový a vědecký personál, Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec a Program kvalifikovaný zaměstnanec. **Data z těchto projektů nejsou v tuto chvíli k dispozici, a proto není možné je dále analyzovat a zkoumat vliv těchto projektů na zahraniční zaměstnanost.**

3) ZAHRA NIČNÍ ZAMĚŠT NANOŠT PODLE TYPŮ PRACOVNÍCH OP RÁVNĚNÍ

Co do počtu nejmenší skupinou zahraničních pracovníků podle formy přístupu na trh práce jsou cizinci ze třetích zemí s pracovním oprávněním. Tito cizinci potřebují k výkonu zaměstnání na území ČR získat kromě platného pobytového oprávnění i platné pracovní oprávnění. Ve sledovaném období se jednalo o tato pracovní oprávnění¹:

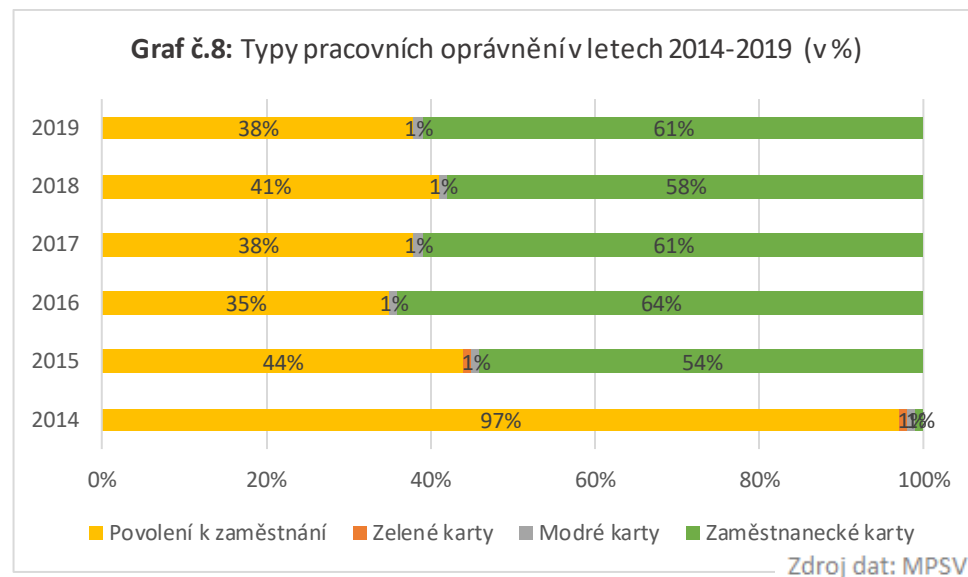
- a) povolení k zaměstnání, do zavedení zaměstnanecké karty základní oprávnění,
- b) zelené karty, od roku 2014 „nahrazeny“ zaměstnaneckými kartami,
- c) modré karty, oprávnění pro vysoce kvalifikované a nadstandardně finančně ohodnocené pracovníky,
- d) zaměstnanecké karty, zavedené v roce 2014 jako nové základní pracovní oprávnění,
- e) karty vnitropodnikově převedených zaměstnanců, nový typ oprávnění pro manažery a specialisty, zavedený v roce 2017.

Statistické údaje o vývoji pracovních oprávnění v letech 2014–2019 reflektují tehdejší legislativní změny a s nimi spojené zavádění anebo rušení jednotlivých typů pracovních oprávnění, a reflektují rovněž vývoj na trhu práce a fakt, že tato kategorie zahraničních pracovníků od ekonomického vývoje přímo odvisí.

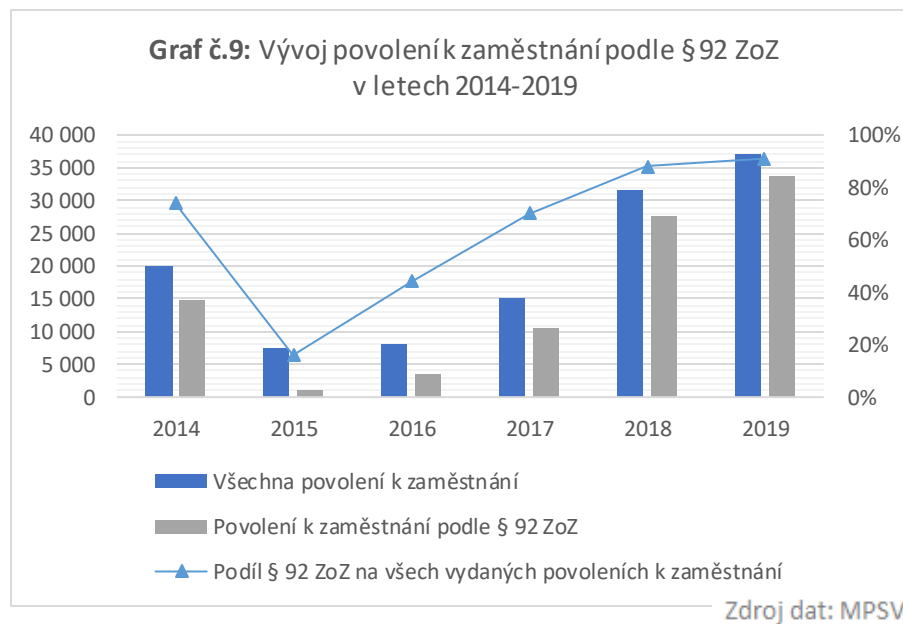
Celkový počet pracovníků s pracovním oprávněním dosáhl ve sledovaném období svého minima v roce 2015 (cca 17 000) a od té doby prudce stoupal (viz minulá kapitola) až na téměř 100 000. V zastoupení jednotlivých typů pracovních oprávnění hrají zásadní roli povolení k zaměstnání a zaměstnanecká karta. Povolení k zaměstnání bylo až do vzniku zaměstnanecké karty stěžejním pracovním oprávněním (v roce 2014 bylo evidováno cca 20 000 vydaných povolení k zaměstnání, ta tvořila 97 % všech pracovních oprávnění vydaných v tomto roce). Od roku 2015 se začíná projevovat přechod na zaměstnaneckou kartu jako na základní typ pracovního oprávnění: zaměstnanecká karta tvoří při počtu cca 9 000 vydaných karet v roce 2015 54 % všech vydaných oprávnění, povolení k zaměstnání při cca 700 vydaných povoleních 44 %. V roce 2016 dosáhly zaměstnanecké karty nejvyššího podílu na vydaných oprávněních (64 % za cca 14 000 vydaných karet versus 35 % při vydaných cca 8 000 povoleních k zaměstnání). Naopak v roce 2018 měly zaměstnanecké karty opět nižší podíl na vydaných oprávněních (58 % při vydaných cca 45 000 kartách) ve prospěch povolení k zaměstnání (41 % při vydaných cca 31 000 povoleních). **Přestože se zaměstnanecká karta stala dominantním pracovním oprávněním, povolení k zaměstnání zůstává i v dalších sledovaných letech nepostradatelnou součástí trhu práce s podílem na vydaných oprávněních kolem 40 % (zaměstnanecká karta kolem 60 %).** Další dvě pracovní oprávnění, zelená a modrá karta, tvořily zanedbatelnou součást trhu práce. Zelené karty byly ve sledovaném období zrušeny, neboť jako oprávnění pro období ekonomického růstu přestaly ve své době vyhovovat.

Modré karty ve sledovaném období rostly (z cca 200 na cca 700), nicméně tvořily stabilně 1 % vydaných oprávnění.

¹ Jde o zjednodušené podání, neboť většina oprávnění je duálních (tj. pokrývají pracovní i pobytové oprávnění). Oprávnění, která pokrývají pouze pracovní oprávnění, jsou povolení k zaměstnání a neduální zaměstnanecké karty.

U základního typu udělení povolení k zaměstnání, tj. důvod udělení podle § 92 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoZ“) došlo ve sledovaném období k zajímavému vývoji. Zatímco v roce 2015 (kdy se naplno projevilo zavedení zaměstnanecké karty, ke kterému došlo v červnu 2014) byl počet vydaných povolení k zaměstnání podle § 92 ZoZ zanedbatelný (cca 1 000), od roku 2016 toto číslo konstantě prudce stoupá až k cca 34 000 v roce 2019. Především se však v této době **prudce zvyšuje podíl vydaných povolení k zaměstnání podle § 92 ZoZ na všech vydaných povoleních k zaměstnání, a to z 16% podílu v roce 2015 až k více jak 90% podílu v roce 2019.**

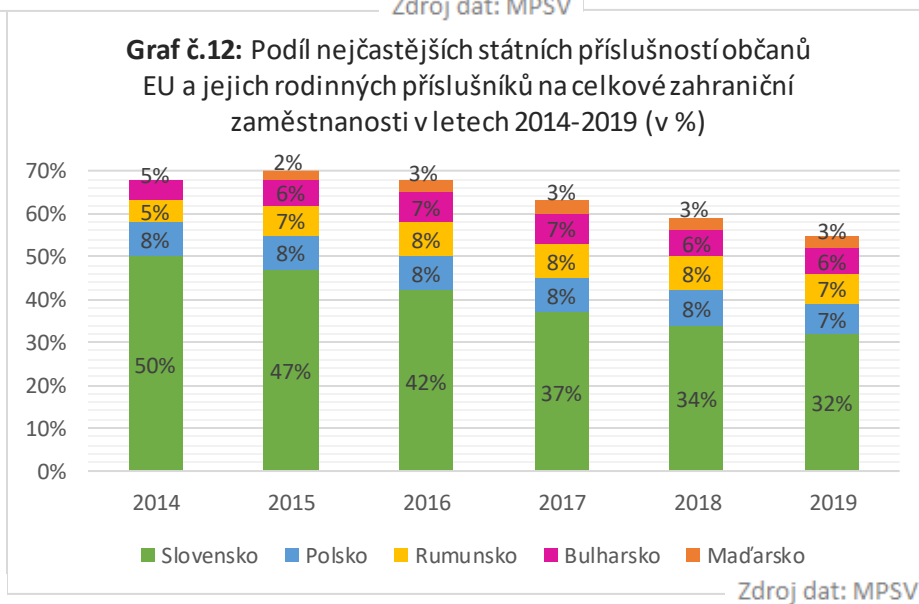
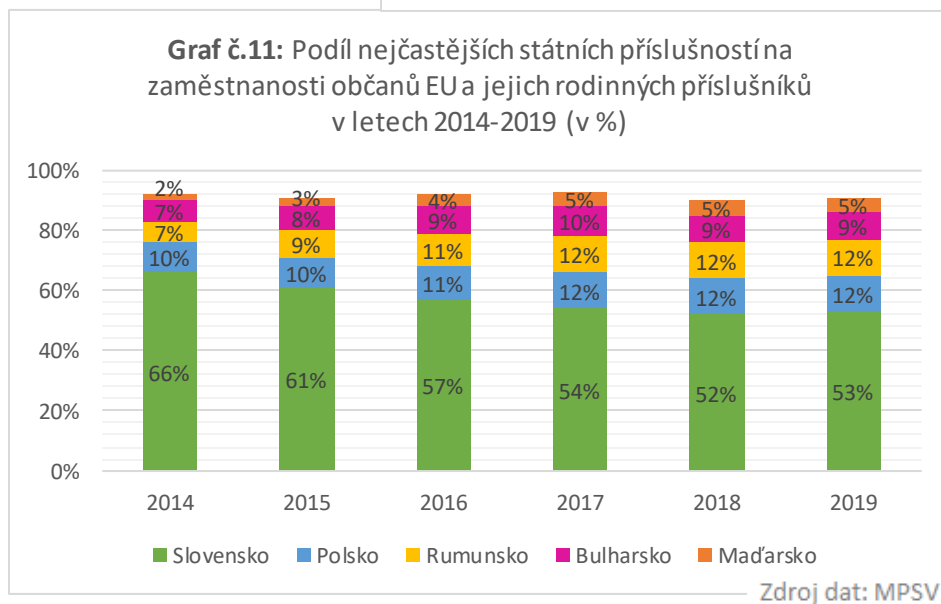
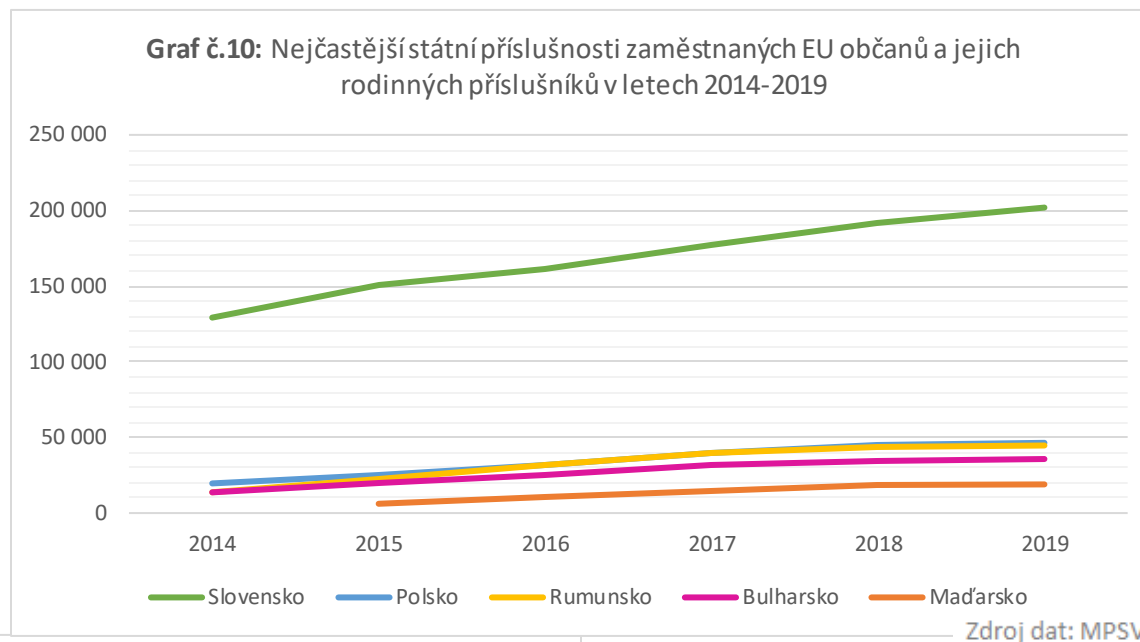
4) ZAHRANIČNÍ ZAMĚSTNANOST PODLE STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI

Struktura cizinců zaměstnaných v období 2014-2019 na území ČR je z hlediska státních příslušností stabilní. Nejvíce cizinců v pozici zaměstnanců již tradičně pochází ze Slovenska a Ukrajiny.

a) Zaměstnaní občané EU a jejich rodinní příslušníci

Pět nejčastěji zastoupených státních příslušností mezi EU občany a jejich rodinnými příslušníky v uvedeném období tvořili pracovníci z těchto zemí (sestupně): Slovensko, Polsko, Rumunsko, Bulharsko, Maďarsko a Německo. Pět nejčastěji zastoupených státních příslušností tvořilo ve všech letech 2014-2019 dohromady více jak 90 % všech pracovníků z EU. Tradiční pracovní silou jsou státní příslušníci Slovenska, ti stabilně tvoří více jak 50 % zahraničních zaměstnanců mezi EU občany a jejich rodinnými příslušníky a cca 40 % zahraničních pracovníků obecně, jejich podíl na zahraniční zaměstnanosti se však konstantně a poměrně výrazně snižuje (z 50 % v roce 2014 na 32 % v roce 2019).

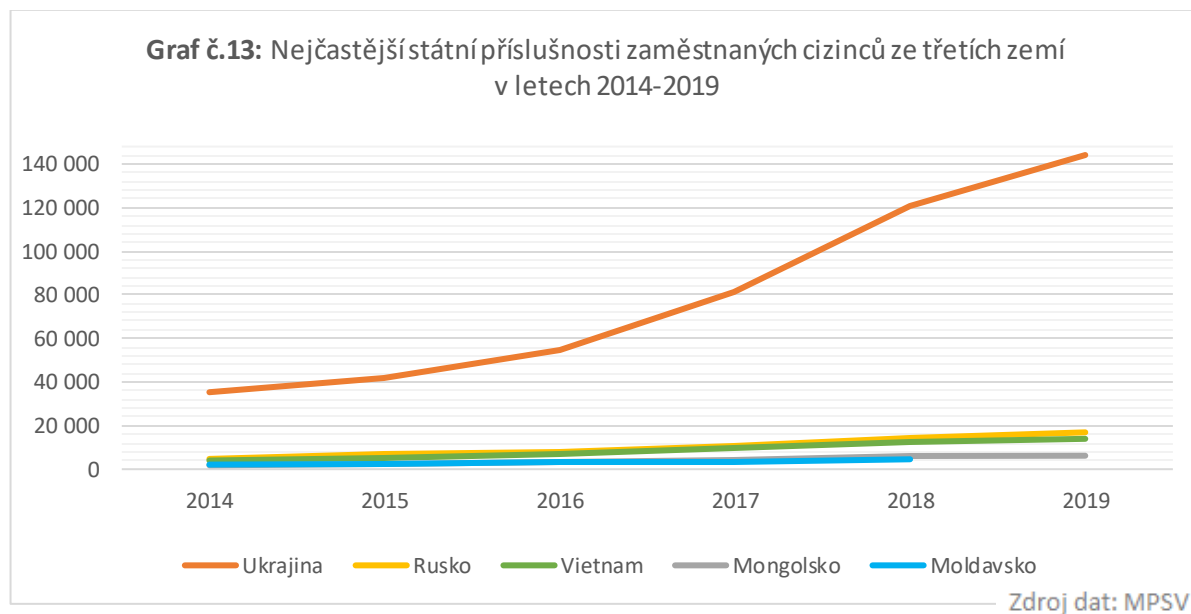
Druhou a třetí nejčastěji zastoupenou státní příslušností mezi EU občany a jejich rodinnými příslušníky byla státní příslušnost Polska a Rumunska. Počty příslušníků obou státních příslušností se v letech 2014–2019 zvyšovaly, u Rumunska výrazněji než u Polska. Podíl příslušníků obou státních příslušností na zaměstnaných EU občanech a jejich rodinných příslušnících se průběžně zvyšoval, z 10 % na 12 % u Polska a z 7 % na 12 % u Rumunska. Podíl obou na celkové zahraniční zaměstnanosti je ve zkoumaném období až na výjimky konstantní a tvoří cca 8 %. Čtvrtou příčku obsadili státní příslušníci Bulharska (s podílem na zaměstnanosti EU občanů mezi 7 % - 10 % a s podílem na celkové zaměstnanosti oscilujícím mezi 5 % - 7 %). Pátou příčku obsadilo (s výjimkou roku 2014, kdy jej předstihlo Německo) Maďarsko. Podíl jeho státních příslušníků na zaměstnanosti EU občanů a jejich rodinných příslušníků se průběžně zvyšuje (z 3 % v roce 2015 na 5 % v roce 2019), podíl na celkové zahraniční zaměstnanosti je konstantně 3 %.

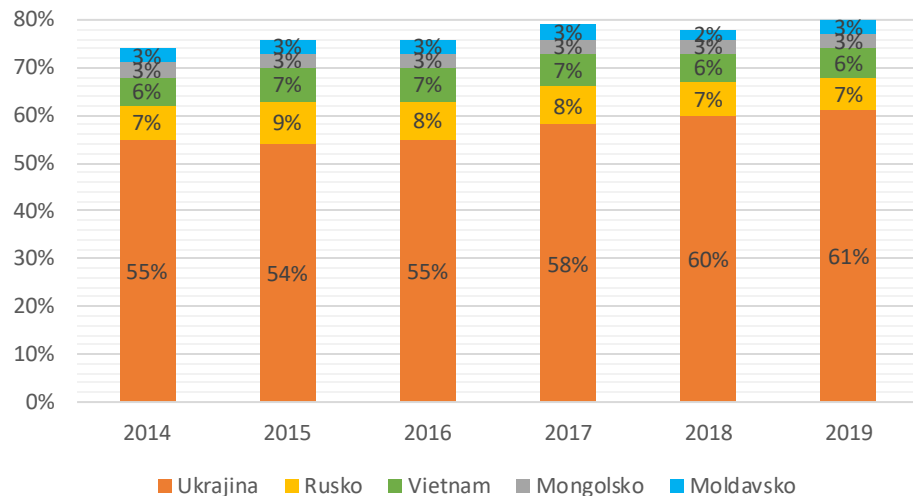
b) Zaměstnaní cizinci ze třetích zemí

Mezi cizinci ze třetích zemí patřili v uvedeném období mezi nejčastěji zastoupené zahraniční pracovníky státní příslušníci těchto zemí: Ukrajina, Rusko, Vietnam, Moldavsko, Mongolsko a Bělorusko. Pět nejčastěji zastoupených státních příslušností tvořilo v roce 2014 ¼ všech pracovníků-cizinců ze třetích zemí a do roku 2019 tento podíl stoupl na 80 %. Výrazně početně zastoupenou silou na českém trhu práce jsou státní příslušníci Ukrajiny, jejich počty a rovněž i podíl na pracovní síle ze třetích zemí i pracovní síle obecně ve sledovaném období poměrně výrazně vzrostl. Mezi cizinci ze třetích zemí byli Ukrajinci v roce 2014 zastoupeni 55 % a do roku 2019 jejich podíl vzrostl na 61 %. Podíl Ukrajinců na celkové zahraniční zaměstnanosti rovněž vzrostl, a to z 14 % v roce 2014 na 23 % v roce 2019. Občané Ukrajiny tak v roce 2019 tvořili nadpoloviční většinu všech zaměstnaných cizinců ze třetích zemí na území ČR a téměř čtvrtinu všech zahraničních pracovníků.

Drhou nejčastější státní příslušností mezi cizinci ze třetích zemí byli státní příslušníci Ruska, kteří stabilně tvořili 7 %-9% zaměstnaných cizinců ze třetích zemí, jejich podíl na celkové zahraniční zaměstnanosti je poměrně zanedbatelný (2%), ovšem konstantně se zvyšuje. Státní příslušníci Vietnamu jsou třetími nejčastějšími zaměstnanci mezi cizinci ze třetích zemí. V této kategorii tvořili ve sledovaném období 6 %-7%, jejich podíl na celkové zahraniční zaměstnanosti je rovněž zanedbatelný, stejně jako u občanů Ruska 2%. Čtvrtou a pátou příčku obsazovali státní příslušníci Moldavska a Mongolska, s 3% zastoupením mezi zaměstnanými cizinci ze třetích zemí (jejich podíl na celkové zahraniční zaměstnanosti je zanedbatelný, 1%). V roce 2019 byli pátými nejčastějšími zahraničními pracovníky ze třetích zemí státní příslušníci Běloruska.

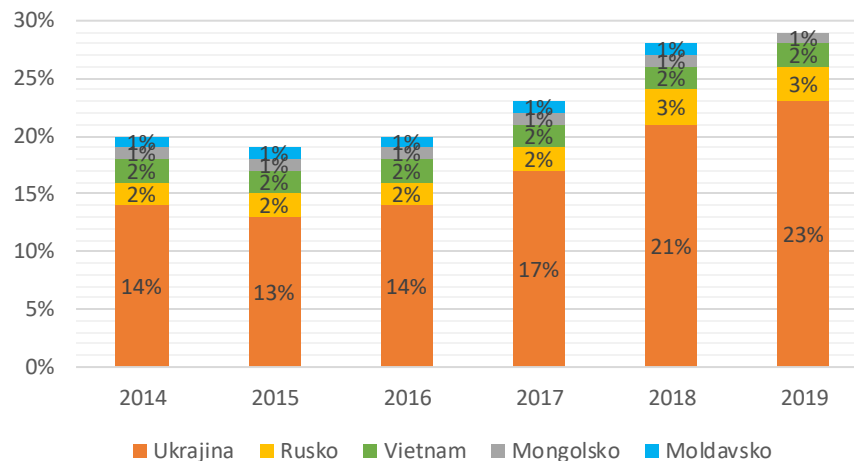

Graf č.14: Podíl nejčastějších státních příslušností na zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019 (v %)

Zdroj dat: MPSV

Graf č.15: Podíl nejčastějších státních příslušností cizinců ze třetích zemí na celkové zahraniční zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)

Zdroj dat: MPSV

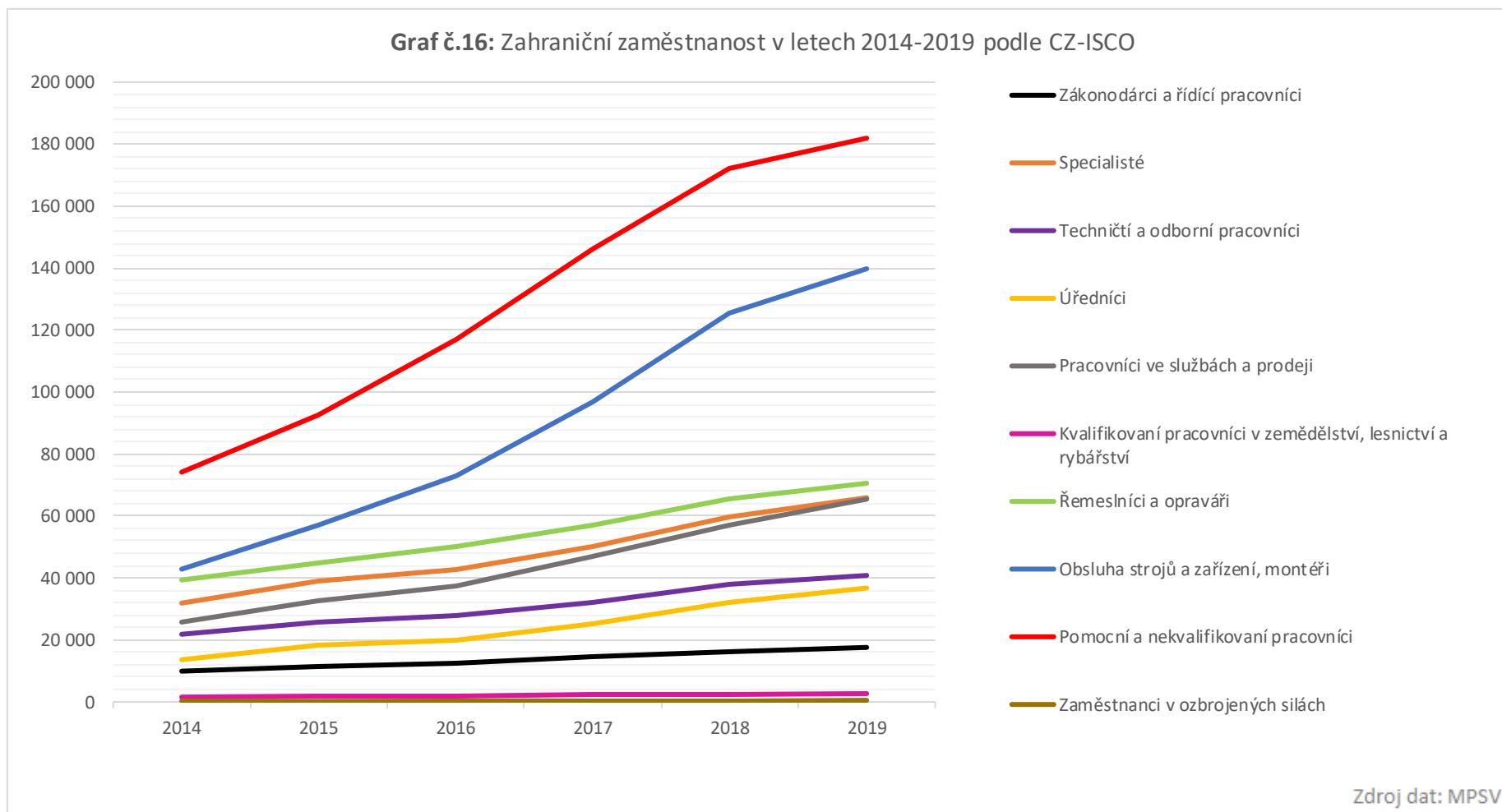
5) ZAHRANIČNÍ ZAMĚŠTANOST PODLE KLASIFIKACE ZAMĚŠTNÁNÍ (CZ-ISCO)

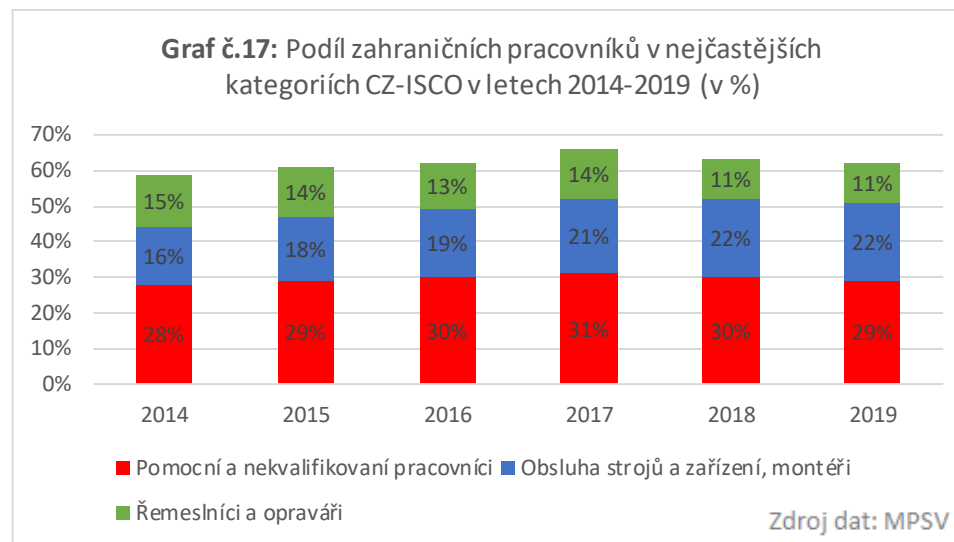
Statistický přehled zahraniční zaměstnanosti podle CZ-ISCO, tedy klasifikace zaměstnání, která je založena na druhu vykonávané práce a úrovni dovedností, vypovídá o skutečnosti, že **mezi lety 2014–2019 zahraniční pracovníci vykonávali v Česku převážně kvalifikované profese v průmyslu a profese nízkokvalifikované.**

a) Zahraniční zaměstnanci celkem

V celkovém zhodnocení, zahrnujícím jak občany EU a jejich rodinné příslušníky, tak cizince ze třetích zemí (s i bez pracovního oprávnění), byli zahraniční pracovníci ve všech letech 2014–2019 **nejvíce zastoupeni ve třech kategoriích (sestupně): Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, Obsluha strojů a zařízení, montéři a Řemeslníci a opraváři.** Dohromady tvořili cizinci v těchto třech kategoriích průběžně cca 60 % (59 % v roce 2014 až 66 % v roce 2017) **všech zahraničních pracovníků.** Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci tvořili konstantně cca 30 % a jejich počty se k roku 2019 více než zdvojnásobily, zastoupení kategorie Obsluha strojů a zařízení, montéři se průběžně zvyšuje (z 16 % v roce 2014 na 22 % v roce 2019), počet pracovníků v této skupině se k roku 2019

ztrojnásobil, zastoupení kategorie Řemeslníci a opraváři se naopak snižuje (z 15 % v roce 2014 na 11 % v roce 2019), přičemž počet pracovníků se k roku 2019 více jak zdvojnásobil. Pomyslnou čtvrtou příčku by s mírným odstupem ve všech zkoumaných letech obsadili Specialisté, pátá by patřila kategorii Pracovníci ve službách a prodeji, s dalším odstupem by se umístili Techničtí a odborní pracovníci, dále Úředníci, potom Zákonodárci a řídicí pracovníci, konečně zanedbatelné počty vykazují Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství, a nakonec Zaměstnanci v ozbrojených silách.

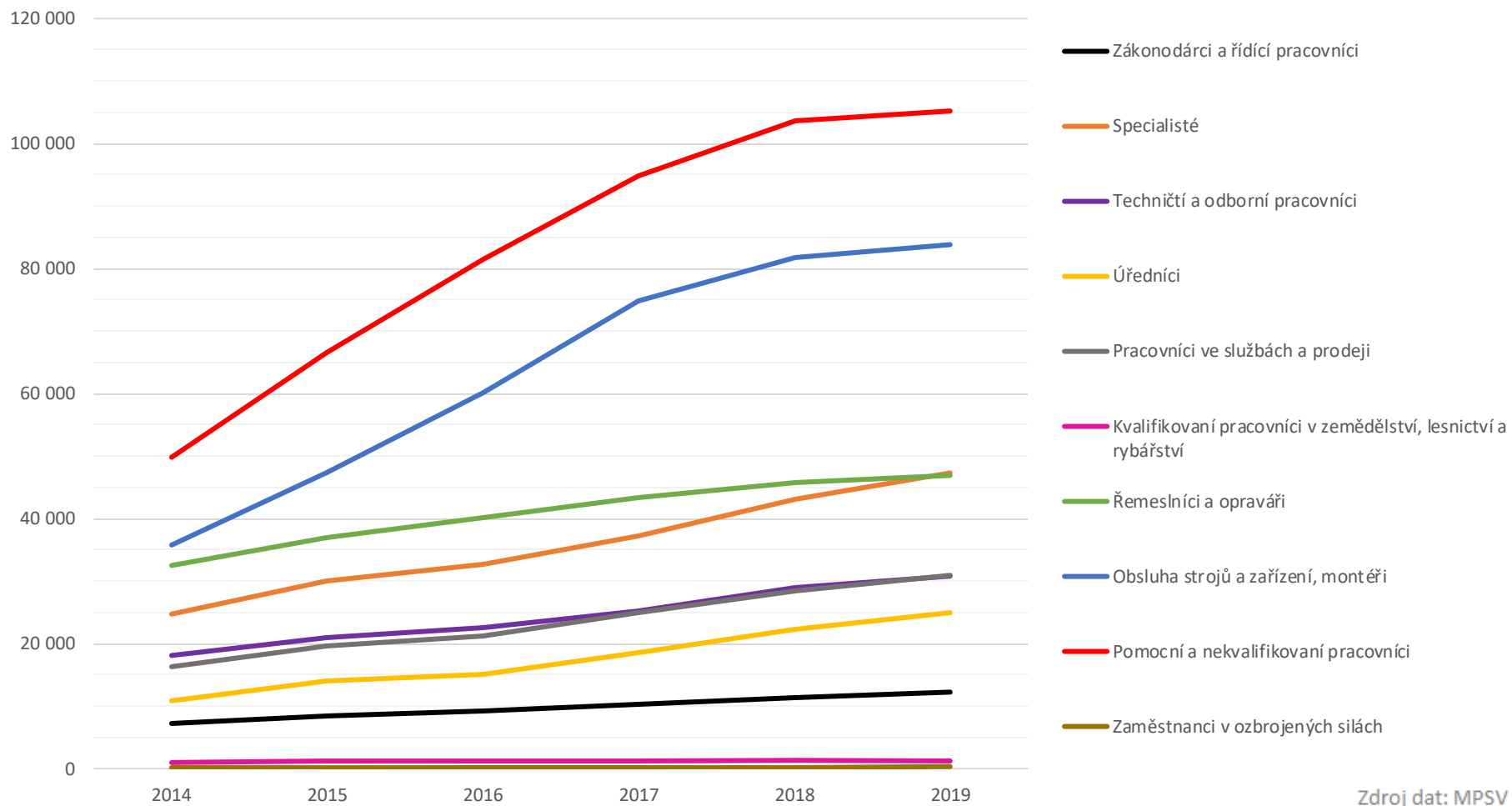

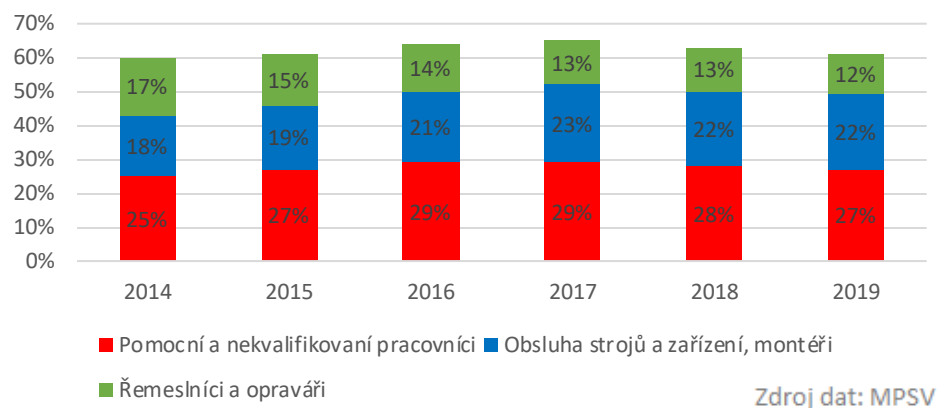
b) Zaměstnaní občané EU a jejich rodinní příslušníci

Občané EU a jejich rodinní příslušníci byli v období 2014–2019 nejvíce zastoupeni ve třech kategoriích (sestupně): Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, Obsluha strojů a zařízení, montéři a Řemeslníci a opraváři, kromě roku 2019, kde třetí nejčastější kategorií byli Specialisté, za nimiž následovali Řemeslníci a opraváři. Dohromady tyto tři nejčastější kategorie tvořily více jak 60 % (vzestup z 60 % v roce 2014 na 65 % v roce 2017 a poté pokles na 61 % v roce 2019) všech zaměstnaných EU občanů a jejich rodinných příslušníků, podíl všech tří kategorií na celkové zaměstnanosti se snižuje (z 47 % v roce 2015 na 38 % v roce 2019). Nejčastější klasifikace, Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci tvořili cca 27 % zaměstnaných EU občanů a jejich rodinných příslušníků, Obsluha strojů a zařízení, montéři cca 20 % (přičemž jejich podíl se průběžně zvyšoval, z 18 % v roce 2014 na 22 % v roce 2019), Řemeslníci a opraváři cca 15 % (a jejich podíl se snižoval, z 17 % v roce 2014 na 13 % v roce 2018). **Pomyslnou čtvrtou příčku by s mírným odstupem ve všech zkoumaných letech obsadili Specialisté, kromě roku 2019, kdy byli Specialisté početnější než Řemeslníci a opraváři.** Pátá příčka by patřila kategorii Techničtí a odborní pracovníci, se zanedbatelným odstupem by se umístili Pracovníci ve službách a prodeji, dále Úředníci, potom Zákonodárci a řídicí pracovníci, konečně zanedbatelné počty vykazují Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství, a nakonec Zaměstnanci v ozbrojených silách.

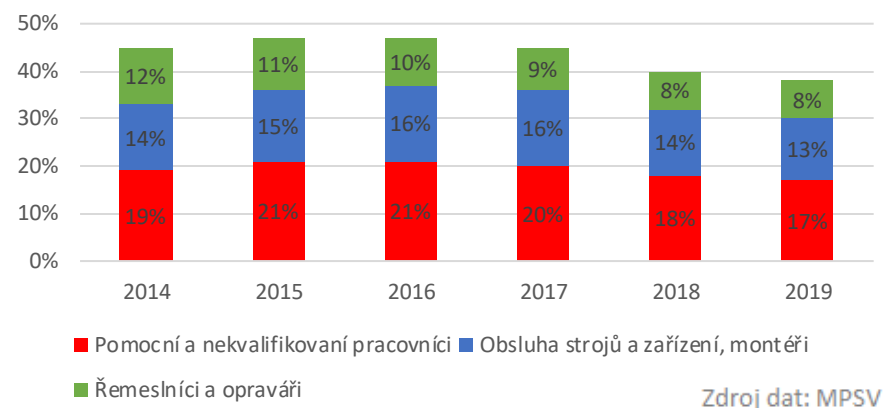
Graf č.18: Občané EU a jejich rodinní příslušníci v letech 2014-2019 podle CZ-ISCO

Graf č. 19: Podíl nejčastějších kategorií CZ-ISCO u občanů EU a jejich rodinných příslušníků na zaměstnanosti EU občanů a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019 (v %)

Graf č. 20: Podíl nejčastějších kategorií CZ-ISCO u občanů EU a jejich rodinných příslušníků na celkové zahraniční zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)

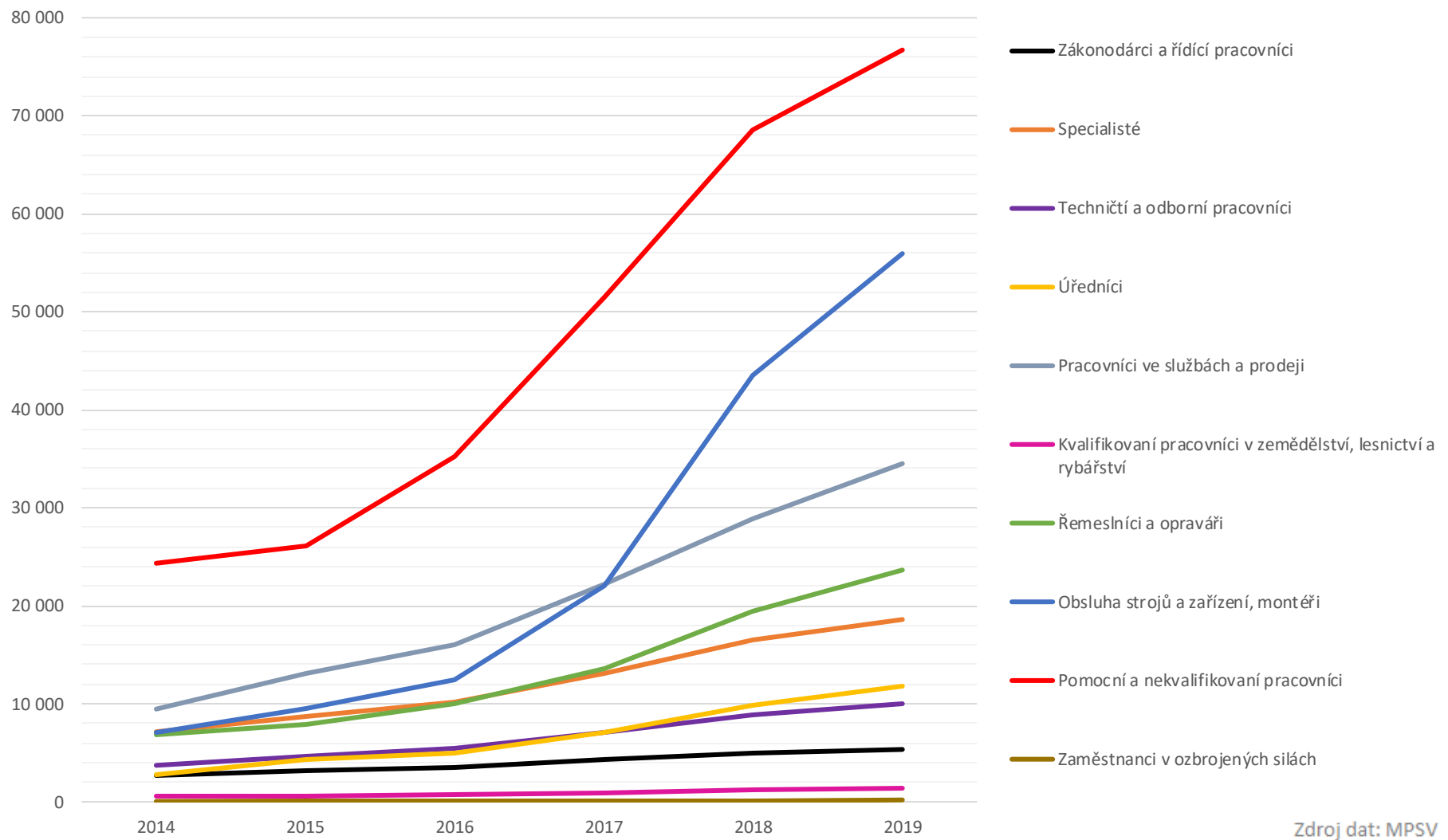

c) Zaměstnaní cizinci ze třetích zemí

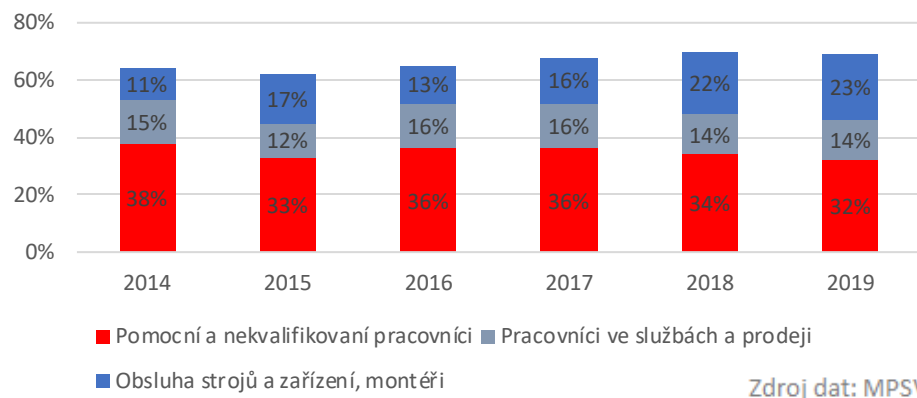
Cizinci ze třetích zemí byli v období 2014–2019 nejvíce zastoupeni v těchto třech kategoriích (sestupně): Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, Obsluha strojů a zařízení, montéři a Pracovníci ve službách a prodeji, kromě roku 2014, kde třetí nejčastější kategorií byli Specialisté, za nimiž následovala Obsluha strojů a zařízení, montéři. Dohromady tyto tři nejčastější kategorie tvořily téměř 70 % všech zaměstnaných cizinců ze třetích zemí, přičemž podíl těchto tří kategorií na zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí setrval stoupá (z 62 % v roce 2015 na 69 % v roce 2019). Jejich podíl na celkové zaměstnanosti stoupá rovněž (z 15 % v roce 2015 na 27 % v roce 2019).

Nejčastější klasifikace, Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci tvořili více jak 30 % zaměstnaných cizinců ze třetích zemí, ovšem jejich podíl se průběžně snižuje (z 38 % v roce 2014 na 32 % v roce 2019). Druhá nejčastější kategorie, Pracovníci ve službách a prodeji, tvořili cca 15 % - v roce 2018 a 2019 ale spadli až na třetí příčku. Kategorie Obsluha strojů a zařízení, montéři si s podílem zvyšujícím se z 11 % v roce 2014 na 23 % v roce 2019 postupně polepšili ze čtvrté příčky v roce 2014 na druhou příčku v roce 2019. Specialisté byli v roce 2014 třetí nejčastější kategorií, v letech 2015 a 2016 čtvrtou a od roku 2017 se posunuli na pátou příčku, za Řemeslníky a opraváře. Řemeslníci a opraváři se z pátého místa v roce 2014 dostali na místo čtvrté od roku 2017. Techničtí a odborní pracovníci obsadili v letech 2014-2016 šestou příčku a v letech 2017–2019 se propadli na sedmou. Proti tomu úředníci se ze šesté příčky v tomtéž období dostali na příčku sedmou. Osmé, deváté a desáté místo obsadili sestupně Zákonodárci a řídicí pracovníci, Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství, a nakonec Zaměstnanci v ozbrojených silách.

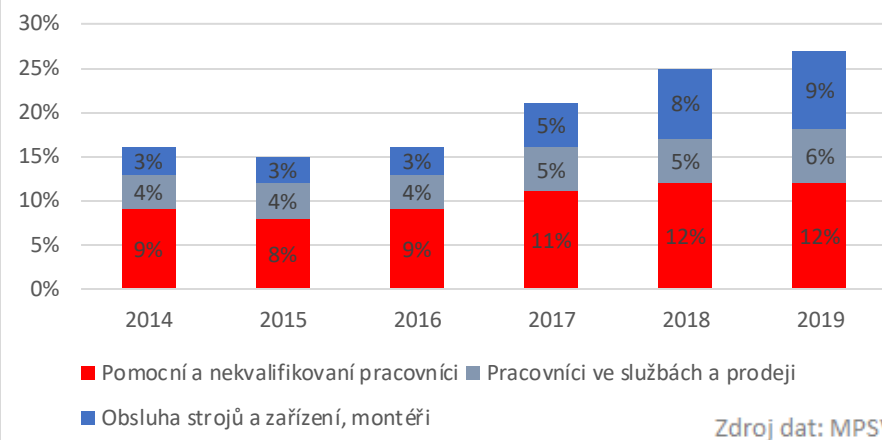
Graf č.21: Cizinci ze třetích zemí v letech 2014-2019 podle CZ-ISCO

Graf č.22: Podíl nejčastějších kategorií CZ-ISCO u cizinců ze třetích zemí na zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019 (v %)

Graf č.23: Podíl nejčastějších kategorií CZ-ISCO u cizinců ze třetích zemí na celkové zahraniční zaměstnanosti (v %)

d) Srovnání zaměstnaných občanů EU a jejich rodinných příslušníků a cizinců ze třetích zemí

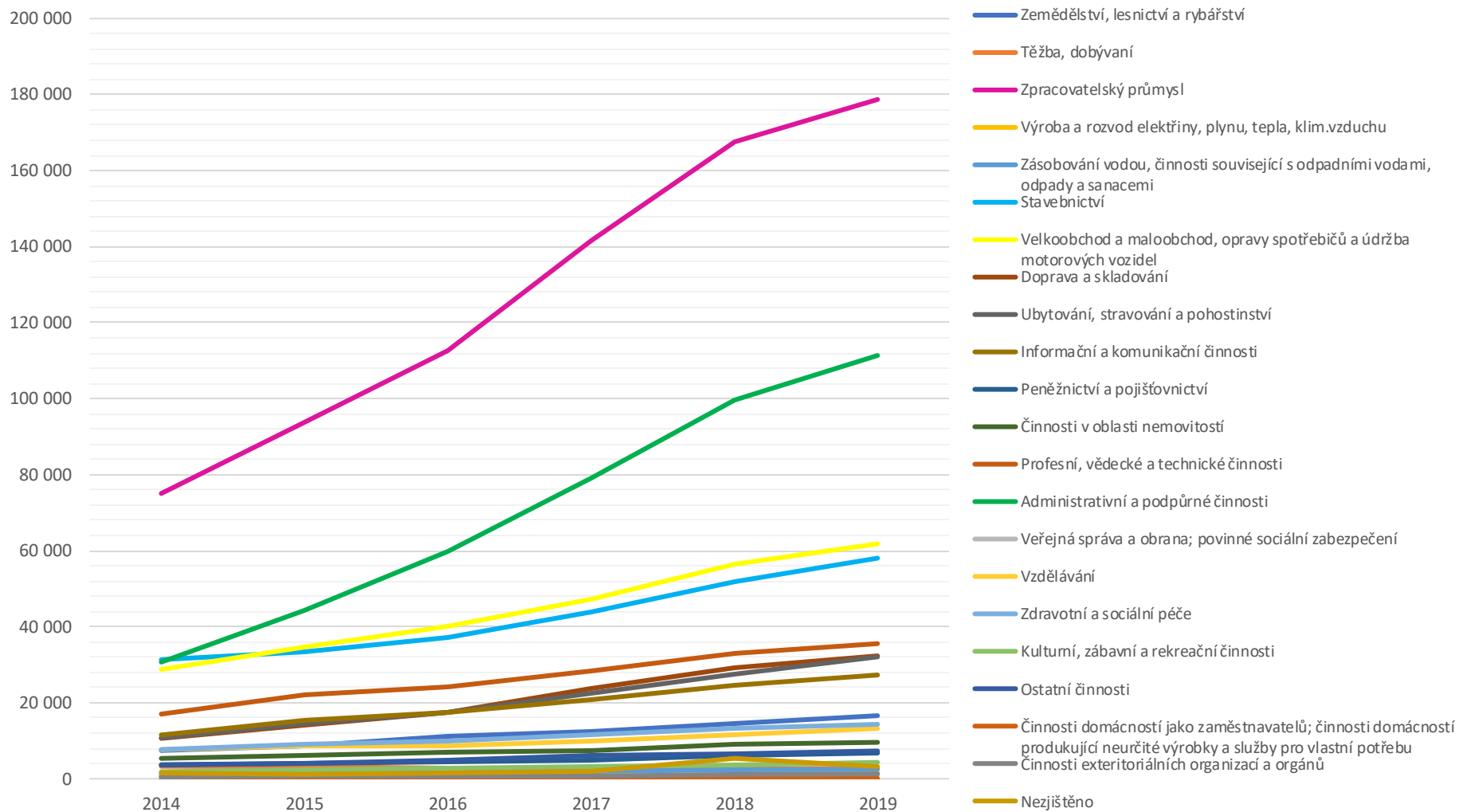
Ze srovnání EU občanů a jejich rodinných příslušníků a cizinců ze třetích zemí podle klasifikace CZ-ISCO vyplývá, že zdaleka nejčastější klasifikací, tvoří cca 30 %, jsou u obou skupin Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, jejich podíl se v posledních třech letech (2017-2019) snižuje. Další u obou skupin významně zastoupená klasifikace zaměstnání, Obsluha strojů a zařízení, montéři, vykazuje rostoucí podíl, u občanů EU a jejich rodinných příslušníků mírný, u cizinců ze třetích výrazný (z 11 % podílu v roce 2014 na 23 % podíl v roce 2019). Třetí nejčastější skupinou u EU jsou Řemeslníci a opraváři, jejich podíl klesá, stejně jako u skupiny Pracovníci ve službách a prodeji, která se v posledních letech u cizinců ze třetích zemí propadla na třetí místo právě za rostoucí Obsluhou strojů a zařízení, montéři. Zatímco u EU zůstává zastoupení ostatních klasifikací ve zkoumaném období téměř neměnné, u CTZ dochází v průběhu zkoumaných 6 let k menším změnám, z nichž nejvýznamnější je právě posilování zastoupení klasifikace Obsluha strojů a zařízení, montéři. Podíl Specialistů a Technických a odborných pracovníků u občanů EU a jejich rodinných příslušníků je poměrně vysoký (čtvrtá a pátá příčka). U cizinců ze třetích zemí byli Specialisté ještě v roce 2014 na druhém místě, ovšem do roku 2019 postupně klesli na páté místo.

6) ZAHRANIČNÍ ZAMĚSTNANOST PODLE KLASIFIKACE EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ (CZ-NACE)

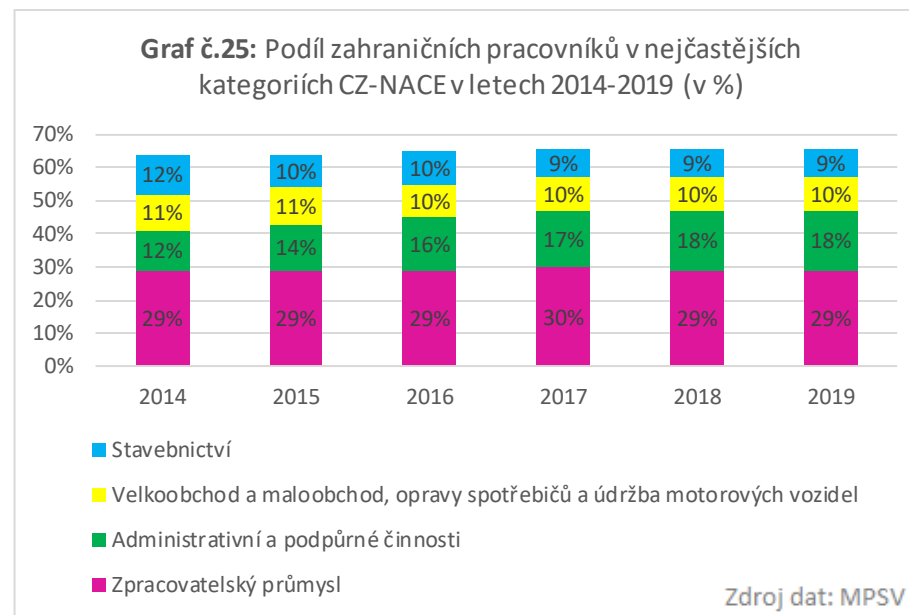
a) Zahraniční pracovníci celkem

Z hlediska klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) se zahraniční pracovníci v ČR v letech 2014-2019 uplatňovali zejména ve čtyřech kategoriích ekonomických činností (sestupně): **Zpracovatelský průmysl, Administrativní a podpůrné činnosti, Velkoobchod a maloobchod, opravy spotřebičů a údržba motorových vozidel a Stavebnictví. Dohromady tvořili zaměstnaní cizinci v těchto čtyřech kategoriích více jak 60 % všech zaměstnaných cizinců, přičemž jejich podíl se zvyšoval** (z 64 % v roce 2014 na 66 % v roce 2019). Zahraniční pracovníci v suverénně nejčetnější ekonomické klasifikaci, Zpracovatelském průmyslu, tvořili ve všech zkoumaných letech stabilně téměř 30 % všech zahraničních pracovníků v ČR a mezi lety 2014 a 2019 se jejich počet více jak zdvojnásobil. **Podíl druhé nejpočetnější kategorie (kromě roku 2014), Administrativní a podpůrné činnosti, stabilně roste, z 12 % v roce 2014 na 18 % v roce 2019**, za více jak trojnásobného zvýšení počtů pracovníků. Třetí nejpočetnější kategorie, Velkoobchod a maloobchod, opravy spotřebičů a údržba motorových vozidel, tvoří stabilně cca 30 %, a čtvrtá, **Stavebnictví, rovněž cca 10 %, ale s klesající tendencí, protože v tomto oboru zaměstnaní zahraniční pracovníci tvořili ještě v roce 2014 12 %, ale v roce 2019 už jen 9 % všech zahraničních pracovníků.** Za těmito čtyřmi kategoriemi ekonomických činností, s asi dvakrát menší četností, **figuruje na pátém místě kategorie Profesní, vědecké a technické činnosti.** U dalších tří kategorií v pořadí, Doprava a skladování, Ubytování, stravování a pohostinství a Informační a komunikační činnosti, je zajímavé, že proti jiným vzrostly z roku 2014 na rok 2019 více jak dvojnásobně. Ostatní kategorie jsou z hlediska svého zastoupení již zanedbatelné. **Jediná kategorie, u které došlo mezi lety 2014 a 2019 k poklesu, je Těžba, dobývání.**

Graf č.24: Zahraniční pracovníci v letech 2014-2019 podle CZ-NACE

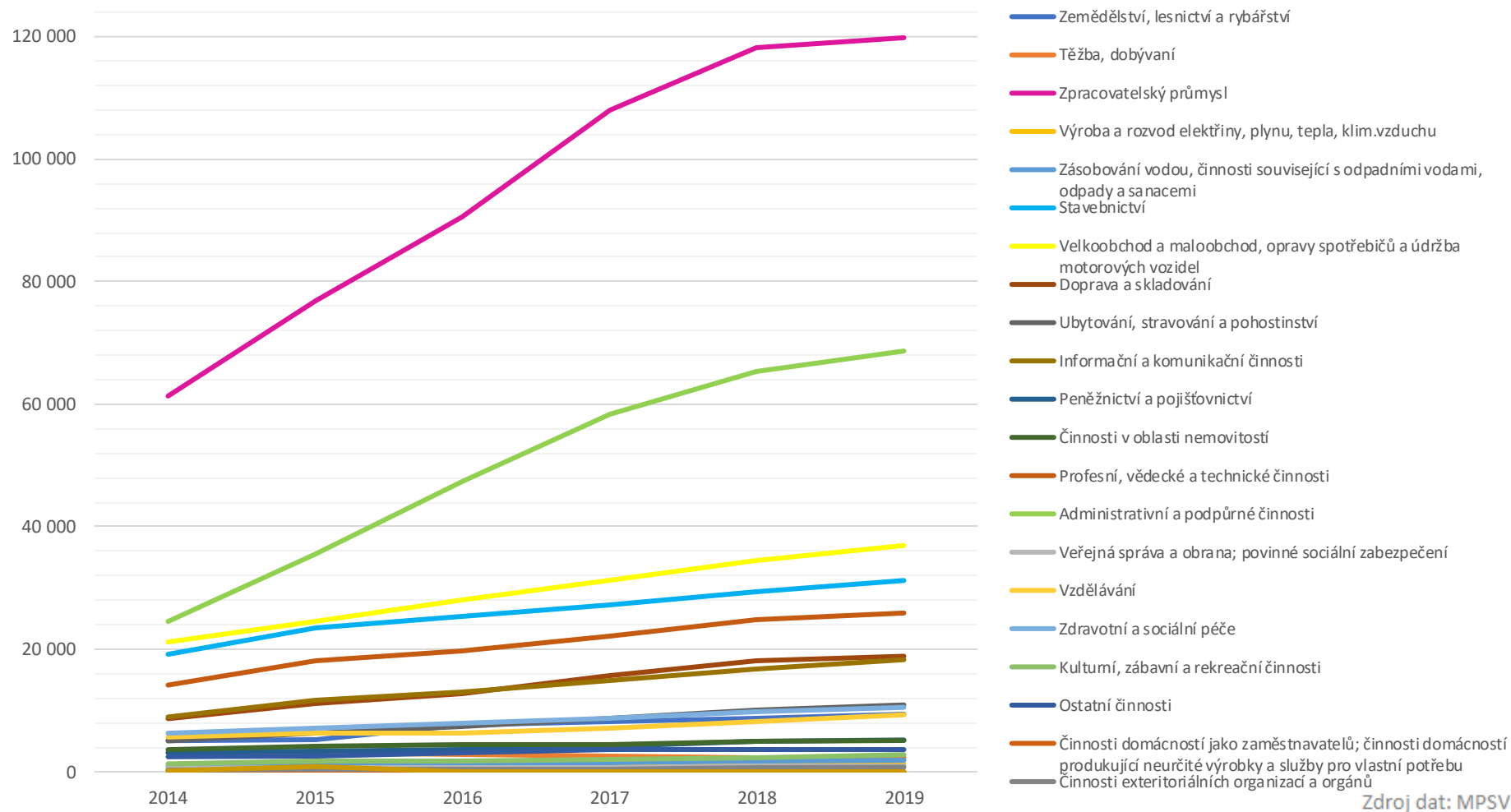
Zdroj dat: MPSV

b) Zaměstnaní občané EU a jejich rodinní příslušníci

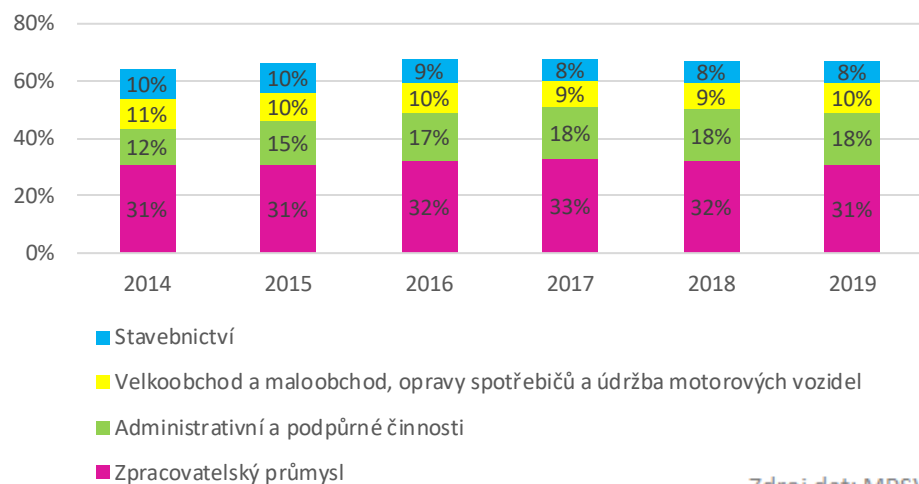
Nejvíce EU občanů a jejich rodinných příslušníků bylo ve zkoumaném období zastoupeno v těchto čtyřech kategoriích klasifikace ekonomických činností (sestupně): **Zpracovatelský průmysl, Administrativní a podpůrné činnosti, Velkoobchod a maloobchod, opravy spotřebičů a údržba motorových vozidel a Stavebnictví. Dohromady tvořili zaměstnaní EU občané a jejich rodinní příslušníci v těchto čtyřech kategoriích více jak 60 % všech zaměstnaných EU občanů a jejich rodinných příslušníků, přičemž jejich podíl se zvyšoval** (z 64 % v roce 2014 na 67 % v roce 2019). Na celkové zahraniční zaměstnanosti mají cca 40 % podíl, ten se ovšem se snižujícím se podílem EU občanů rovněž snižuje (z 47 % v roce 2014, přes maximum – 50 % v roce 2016, na 41 % v roce 2019). Zpracovatelský průmysl stabilně tvoří 30 % zahraniční zaměstnanosti EU občanů a jejich rodinných příslušníků (na celkově zaměstnanosti cca 20 % se snižující se tendencí), o řád méně zastoupená kategorie Administrativní a podpůrné činnosti vykazuje v letech 2014–2019 rostoucí tendenci (z 12 % v roce 2014 na 18 % v roce 2019). Další dvě významněji zastoupené kategorie, Velkoobchod a maloobchod, opravy spotřebičů a údržba motorových vozidel a Stavebnictví jsou zastoupeny cca 10 %, přičemž Stavebnictví mírně klesá (z 10 % v roce 2014 na 8 % v roce 2019). Dalšími kategoriemi ekonomických činností, které jsou významněji zastoupeny u EU občanů a jejich rodinných příslušníků, jsou (sestupně) Profesionální, vědecké a technické činnosti, Doprava a skladování a Informační a komunikační činnosti. Ostatní kategorie jsou početně nevýznamné. Jediná kategorie, u níž klesají počty, je Těžba, dobývání.

Graf č.26: Občané EU a jejich rodinní příslušníci v letech 2014-2019 podle CZ-NACE

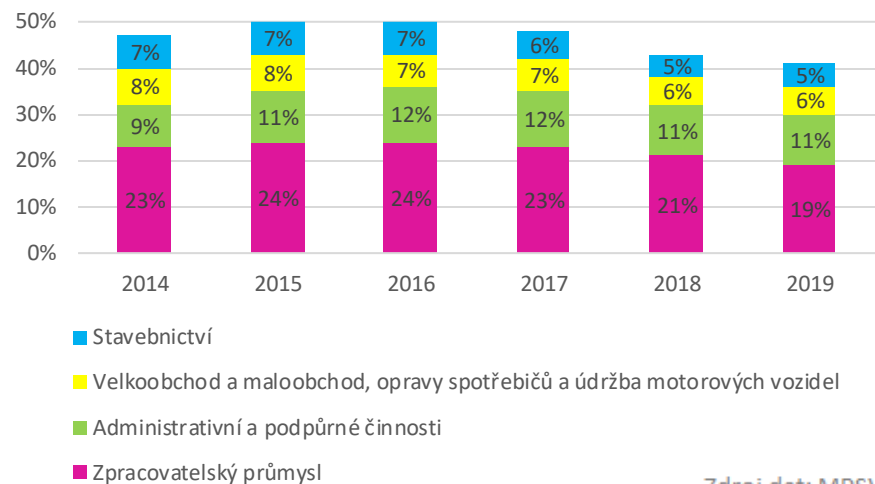

Zdroj dat: MPSV

Graf č.27: Podíl nejčastějších kategorií CZ-NACE u občanů EU a jejich rodinných příslušníků na zaměstnanosti EU občanů a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019 (v %)

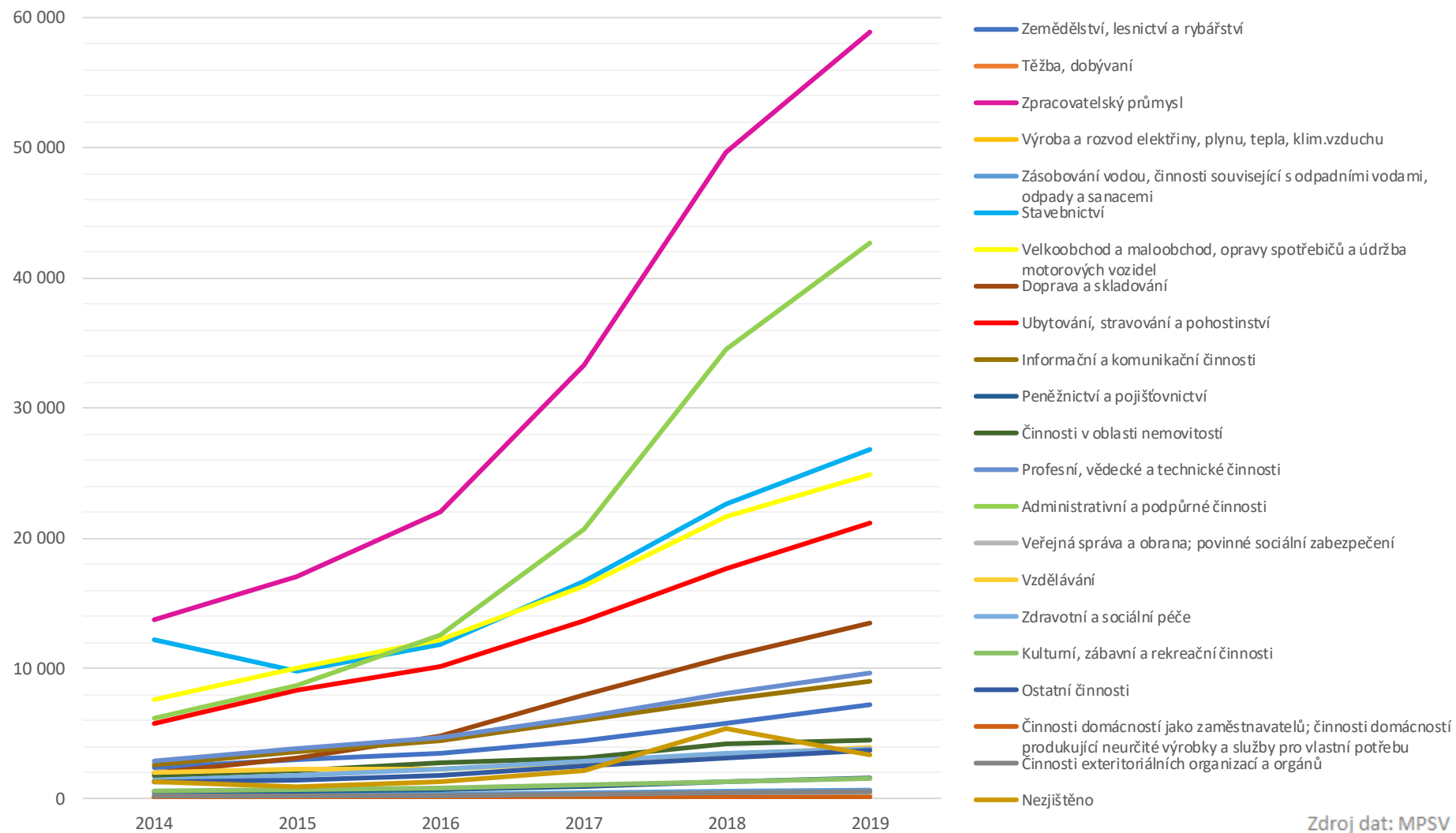
Graf č.28: Podíl nejčastějších kategorií CZ-NACE u EU občanů a jejich rodinných příslušníků na celkové zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)

c) Zaměstnaní cizinci ze třetích zemí

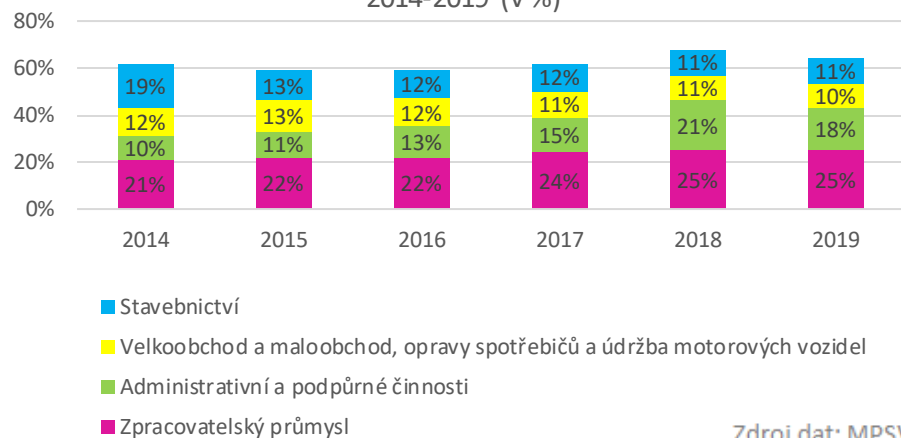
I cizinci ze třetích zemí (s pracovním oprávněním i bez něj) byli v letech 2014-2019 nejvíce zastoupeni v následujících čtyřech kategoriích klasifikace ekonomických činností: **Zpracovatelský průmysl, Administrativní a podpůrné činnosti, Velkoobchod a maloobchod, opravy spotřebičů a údržba motorových vozidel a Stavebnictví**. Pořadí zastoupení je však jiné než u EU občanů a jejich rodinných příslušníků. **Dohromady tvořili zaměstnaní cizinci v těchto čtyřech kategoriích více jak 60 % všech zaměstnaných cizinců, přičemž jejich podíl je nestálý.** Podíl na celkové zahraniční zaměstnanosti se se zvyšujícím se podílem cizinců od roku 2015 zvyšuje, konkrétně z 15 % v roce 2015 na 24 % v roce 2019. Zpracovatelský průmysl tvoří více jak 20 % zahraniční zaměstnanosti cizinců, a pravidelně se zvyšuje (z 21 % v roce 2014 na 25 % v roce 2019), podíl na celkové zaměstnanosti se rovněž zvyšuje (z 5 % v roce 2014 na 9 % v roce 2019). Druhá, resp. třetí nejčastěji zastoupená kategorie je Stavebnictví, její podíl na zaměstnanosti cizinců se snižuje z 19 % v roce 2014 na 11 % v roce 2019. V průběhu sledovaného období se stále výrazněji stává Administrativní a podpůrné činnosti, z 10 % v roce 2014 dosáhla 21 % podílu v roce 2018. Dalšími významněji zastoupenými kategoriemi jsou Velkoobchod a maloobchod, opravy spotřebičů a údržba motorových vozidel a Ubytování, stravování a pohostinství. Mezi méně početně zastoupenými kategoriemi je druhá jmenovaná kategorie spolu s kategorií Doprava a skladování poměrně rychle rostoucí. Ostatní kategorie jsou početně nevýznamné. U cizinců, na rozdíl od EU občanů a jejich rodinných příslušníků, roste i minoritní kategorie Těžba, dobývání.

Graf č.29: Cizinci ze třetích zemí v letech 2014-2019 podle CZ-NACE

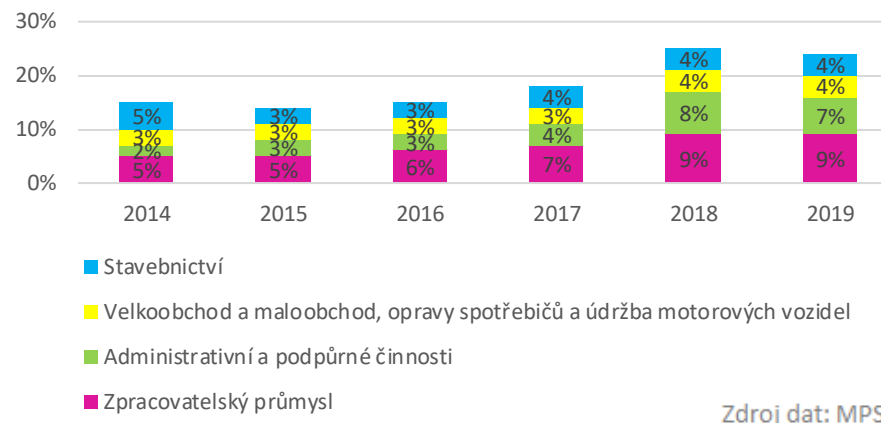

Zdroj dat: MPSV

Graf č.30: Podíl nejčastějších kategorií CZ-NACE u cizinců ze třetích zemí na zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019 (v %)

Graf č.31: Podíl nejčastějších kategorií CZ-NACE u cizinců ze třetích zemí na celkové zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)

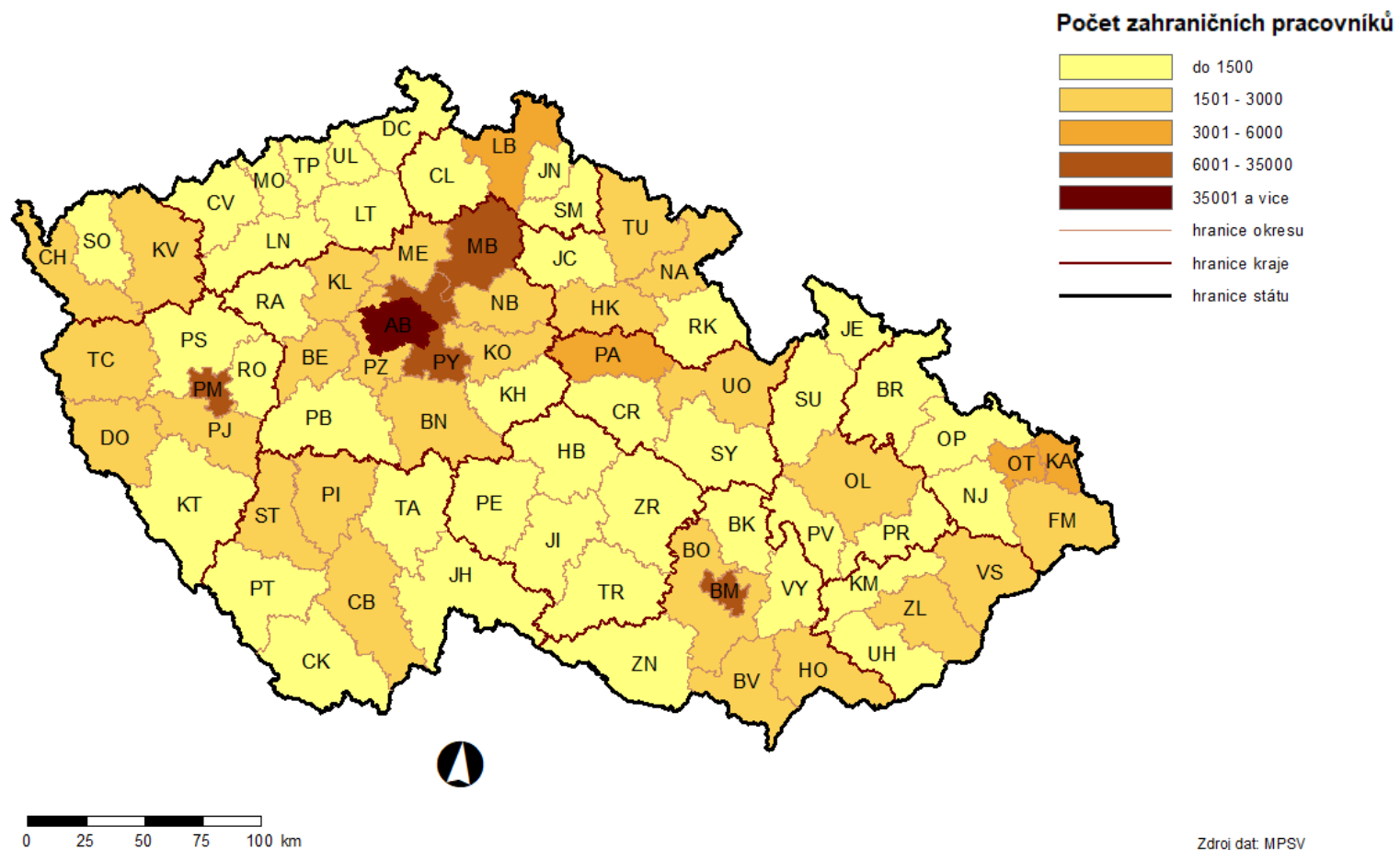
d) Srovnání zaměstnaných občanů EU a jejich rodinných příslušníků a cizinců ze třetích zemí

Ze srovnání EU občanů a jejich rodinných příslušníků a cizinců ze třetích zemí podle klasifikace CZ-NACE vyplývá, že zdaleka **nejčastější klasifikací ekonomických činností je u obou skupin Zpracovatelský průmysl** – mezi občany EU a jejich rodinnými příslušníky tvoří více jak 30 % a u cizinců ze třetích zemí více jak 20 %, **u občanů EU a jejich rodinných příslušníků se jeho podíl v posledních třech letech (2017-2019) snižuje, u cizinců ze třetích zemí naopak po celé sledované období zvyšuje**. U další významně zastoupené kategorie, Administrativní a podpůrné činnosti, se podíl u obou skupin postupně zvyšuje, a to z 10 %, resp. 12 % v roce 2014 na 18 % v roce 2019. Další kategorie, Velkoobchoda maloobchod, opravy spotřebičů a údržba motorových vozidel u obou skupin vykazuje cca 10% podíl, přičemž u cizinců ze třetích zemí se mírně snižuje. **U obou skupin významnou, ale postupně klesající (u EU občanů a jejich rodinných příslušníků méně výrazně než u cizinců ze třetích zemí) kategorií je Stavebnictví**. U EU občanů a jejich rodinných příslušníků jsou významněji zastoupeny kategorie Profesní, vědecké a technické činnosti, Doprava a skladování a Informační a komunikační činnosti, u cizinců ze třetích zemí Ubytování, stravování a pohostinství a Doprava a skladování. Ostatní kategorie jsou u obou skupin nevýznamné (z nich je u občanů EU a rodinných příslušníků jedinou klesající kategorií Těžba, dobývání, u cizinců ze třetích zemí tato kategorie roste).

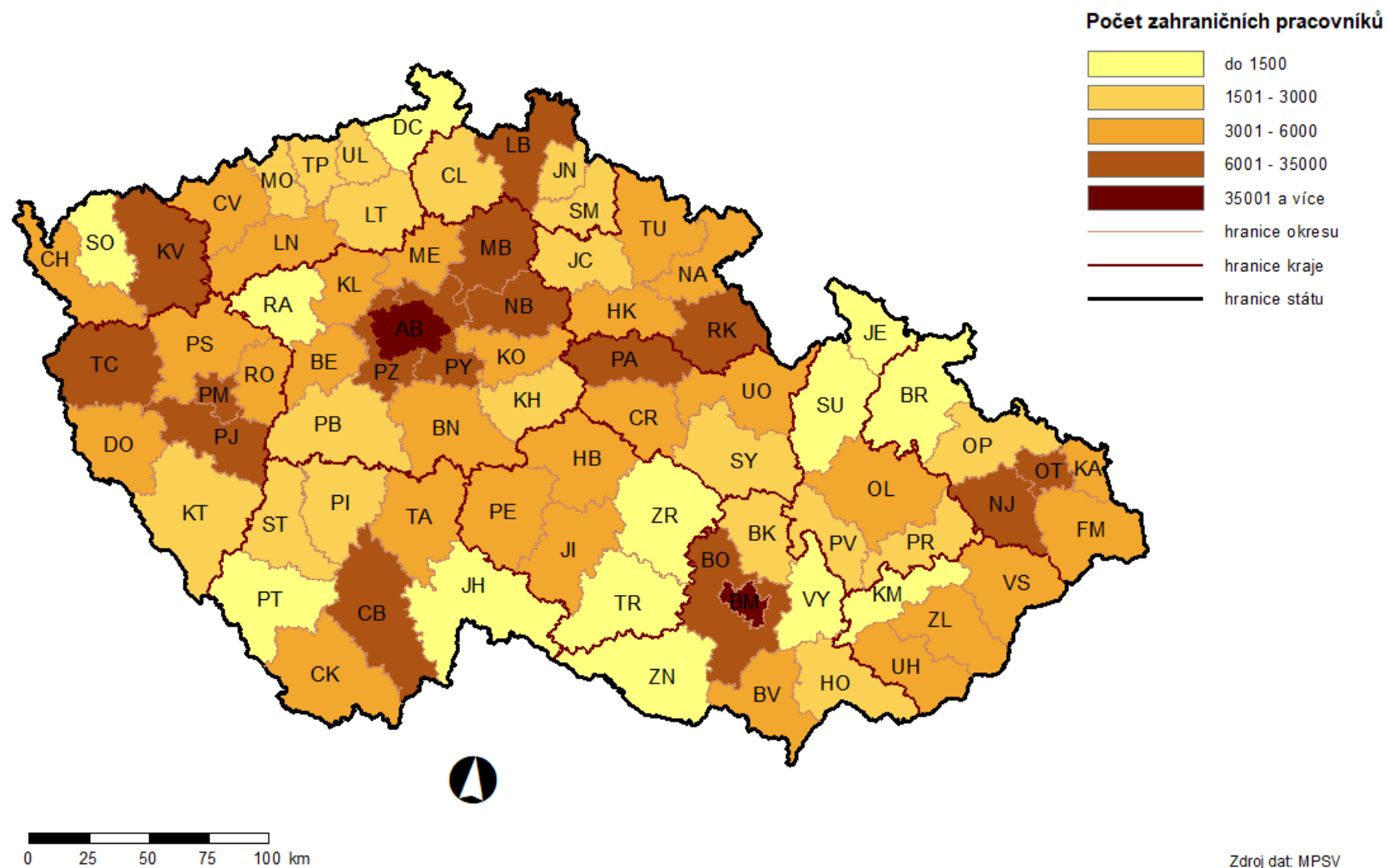
7) PROSTOROVÉ ROZMÍSTĚNÍ ZAHRANIČNÍ ZAMĚSTNANOSTI (OKRESY)

a) Zahraniční zaměstnanci celkem

Mapa č.1: Prostorové rozmístění zahraniční zaměstnanosti v roce 2014

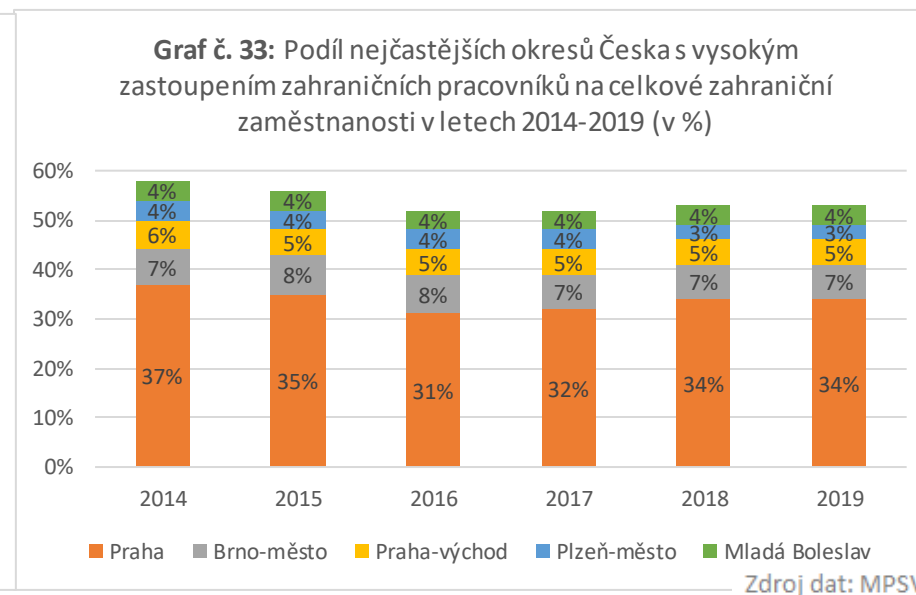
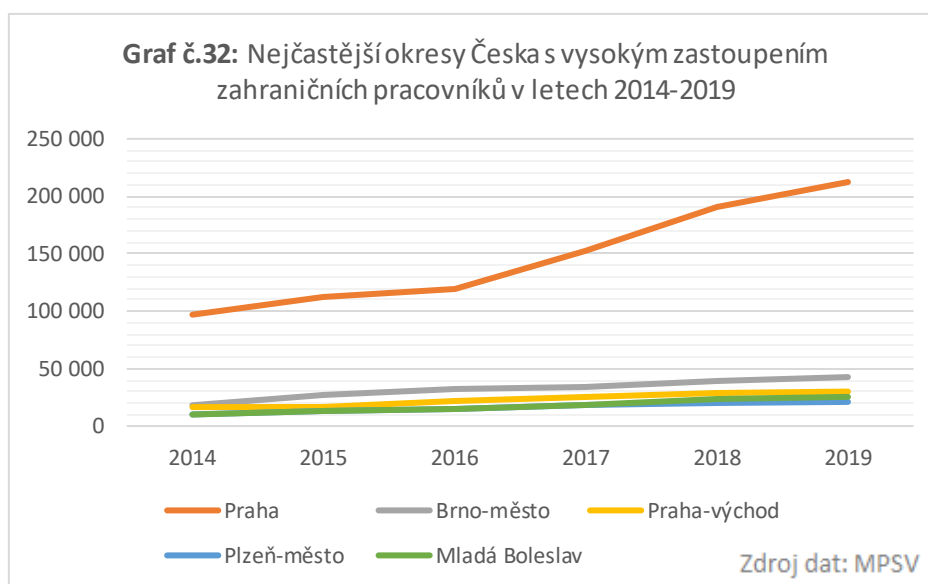

Mapa č.2: Prostorové rozmístění zahraniční zaměstnanosti v roce 2019

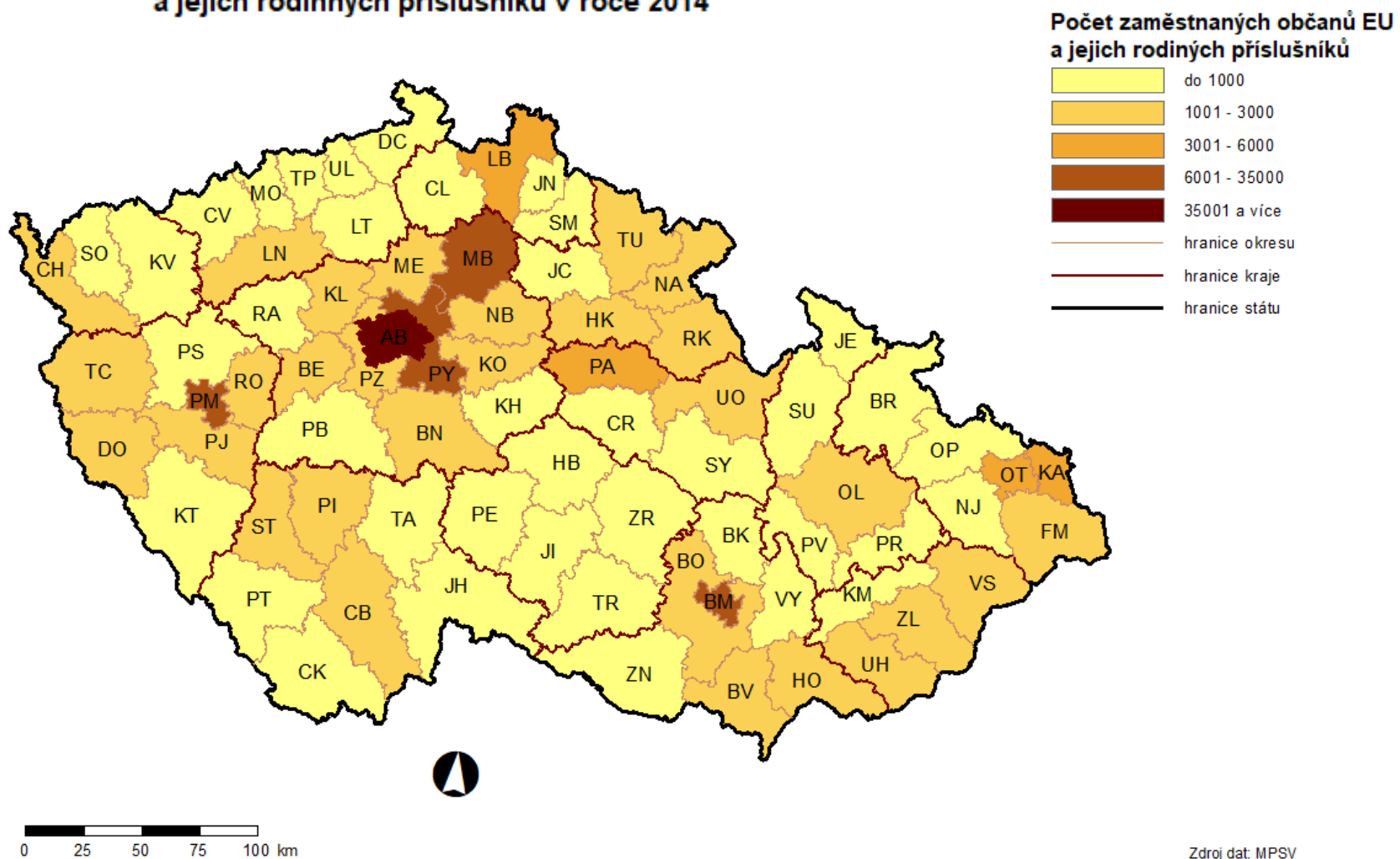
Z hlediska prostorového rozmístění existovalo v rámci ČR v letech 2014-2019 z celkem 76 okresů pět, které vykazovaly nadstandardní počty zahraničních zaměstnanců, těmito okresy jsou stabilně (sestupně): Praha, Brno-město, Praha-východ, Plzeň-město a Mladá Boleslav. Počty zahraničních pracovníků ve zkoumaném období ve všech těchto okresech rostly. Cizinci v těchto pěti nejčastějších okresech dohromady tvořili ve všech letech 2014–2019 více jak 50 % zahraničních pracovníků v ČR (s maximem 58 % v roce 2014 a minimem 52 % v letech 2016 a 2017).

V Praze, suverénně nejčastějším místě zaměstnání cizinců, tvořili cizinci v pozici zaměstnanců více jak 30 % zahraniční pracovní síly v ČR, přičemž nejsilněji byli zastoupeni 37 % v roce 2014, nejslaběji 31 % v roce 2016. Ostatní okresy za Prahou co do četnosti zahraničních pracovníků výrazně zaostávají: druhé místo obsadil okres Brno-město se stabilně 7% - 8% podílem na zahraniční zaměstnanosti, třetí místo obsadil okres Praha-východ, tvořící stabilně 5 % - 6 % zahraniční zaměstnanosti, čtvrté místo do roku 2016 zastával okres Plzeň-město (4% - 3%), od roku 2017 se propadl na páté místo, a následně, páté a od roku 2017 čtvrté místo patřilo okresu Mladá Boleslav s 4% zastoupením mezi zahraničními pracovníky.

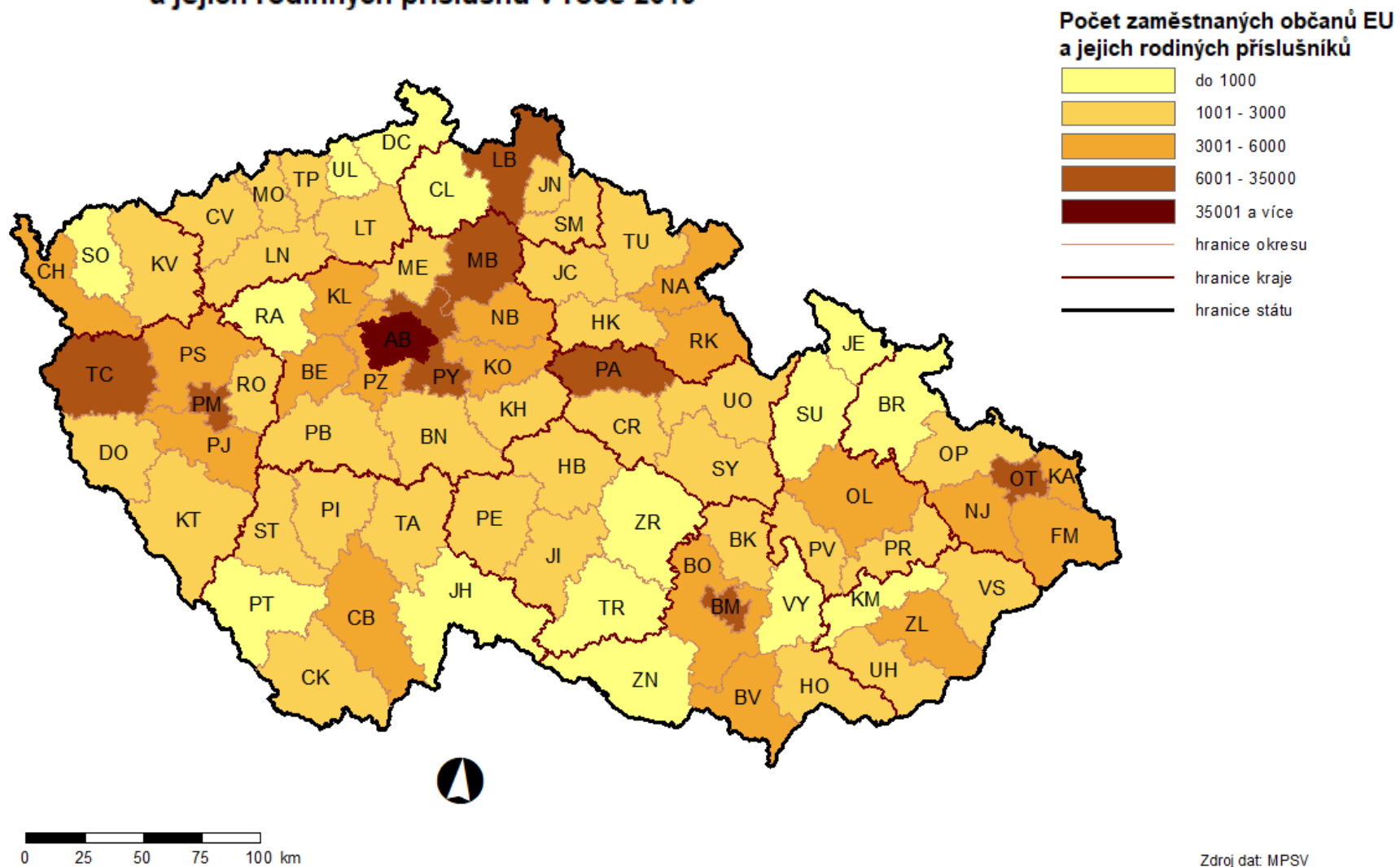

b) Zaměstnaní občané EU a jejich rodinní příslušníci

Mapa č.3: Prostorové rozmístění zaměstnanosti občanů EU a jejich rodinných příslušníků v roce 2014

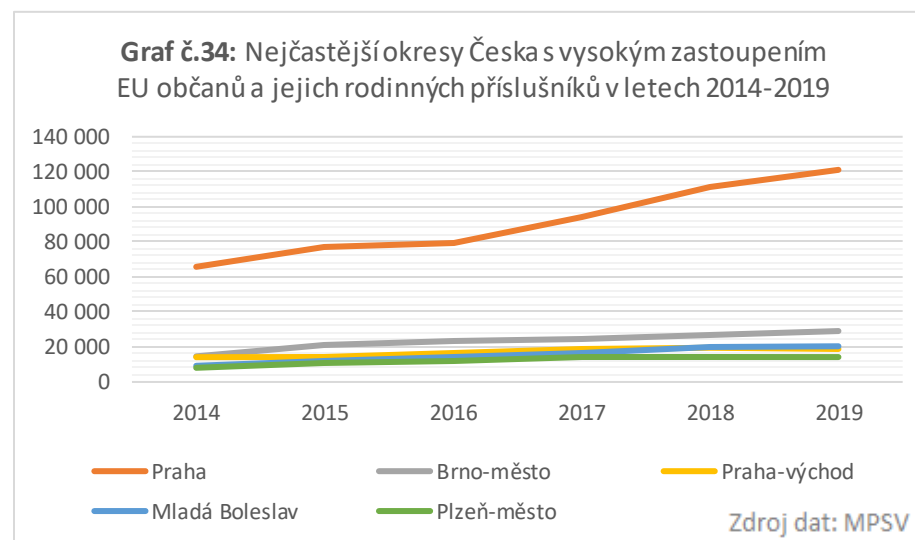

Mapa č.4: Prostorové rozmístění zaměstnanosti občanů EU a jejich rodinných příslušníků v roce 2019

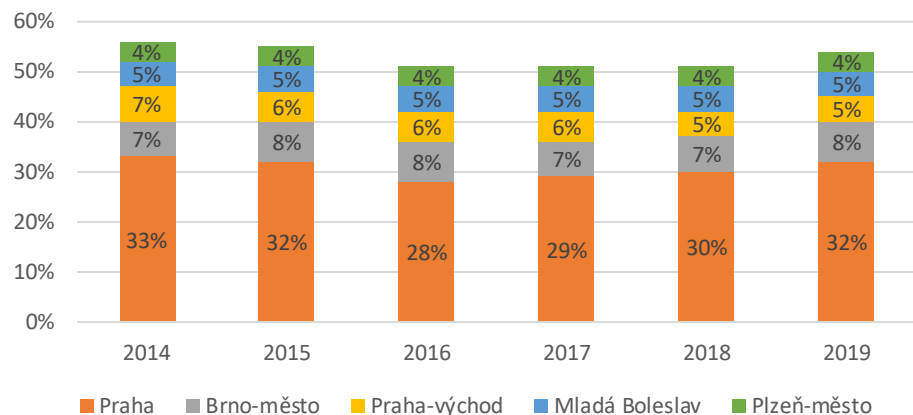

Mezi EU občany a jejich rodinnými příslušníky zaměstnanými v letech 2014–2019 na území ČR jsou oblíbené **stejně regiony, jako v celkovém zhodnocení** – příčinou je téměř 75% zastoupení občanů a jejich rodinných příslušníků na zahraniční zaměstnanosti ČR – a jsou to tedy (sestupně): Praha, Brno-město, Praha-východ, Plzeň-město a Mladá Boleslav. **Počty zahraničních pracovníků ve zkoumaném období ve všech těchto okresech rostly.** Cizinci v pěti nejčastějších okresech dohromady tvořili ve všech letech 2014–2019 více jak 50 % zaměstnaných EU občanů a jejich rodinných příslušníků, podíl na celkové zahraniční zaměstnanosti se však postupně snižuje - shodně s celkovým podílem občanů EU a jejich rodinných příslušníků.

Občané EU a jejich rodinní příslušníci byli ve zkoumaném období nejčastěji zaměstnaní v Praze, tvořili cca 30 % všech pracovníků EU a jejich rodinných příslušníků (cca 20 % všech zahraničních pracovníků). **Ostatní okresy za Prahou co do četnosti zahraničních pracovníků rovněž, jako u celkové zahraniční zaměstnanosti, výrazně zaostávají:** druhé místo obsadil okres Brno-město se stabilně 7%-8% podílem na zaměstnanosti EU občanů a jejich rodinných příslušníků, třetí místo obsadil **okres Praha-východ, jehož podíl na zaměstnanosti EU občanů a jejich rodinných příslušníků mírně klesá** (ze 7% na 5%), čtvrté místo do roku 2018 zastával okres Mladá Boleslav (5 %), v roce 2019 se dostal na třetí místo. Páté místo patřilo okresu Plzeň-město s 4% zastoupením.

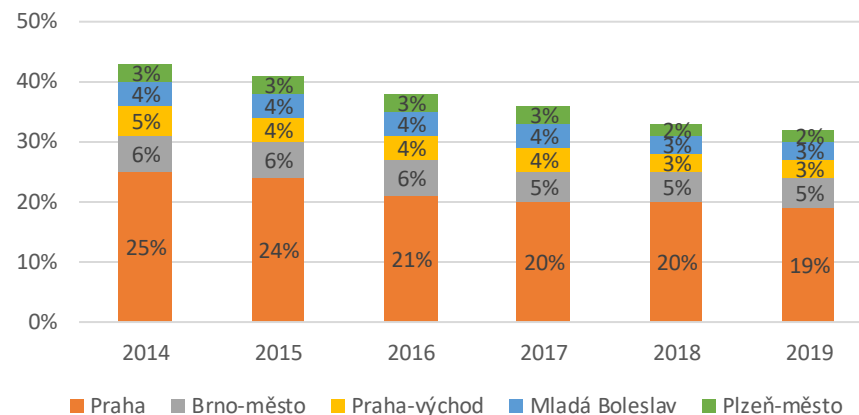

Graf č.35: Podíl nejčastějších okresů Česka s vysokým zastoupením zahraničních pracovníků na zaměstnanosti EU občanů a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019 (v %)

Zdroj dat: MPSV

Graf č.36: Podíl nejčastějších okresů Česka s vysokým zastoupením EU občanů a jejich rodinných příslušníků na celkové zahraniční zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)

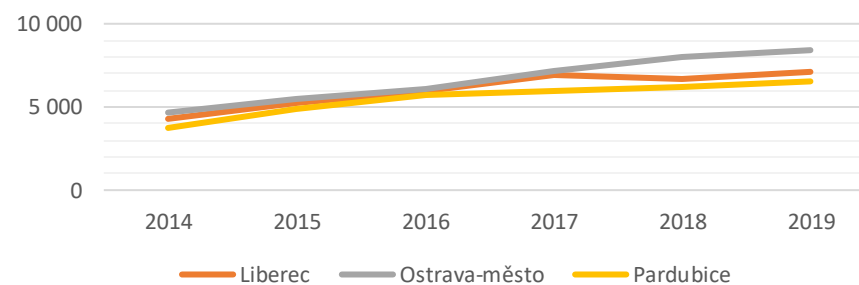

Zdroj dat: MPSV

Dalšími okresy s výraznějším zastoupením EU občanů a jejich rodinných příslušníků v postavení zaměstnanců ve sledovaném období stabilně byly: Liberec, Ostrava-město a Pardubice. Nejméně početně zastoupené (kolem 500 zaměstnaných EU občanů a jejich rodinných příslušníků) byly okresy: Rakovník, Jindřichův Hradec, Sokolov, Děčín a Jeseník.

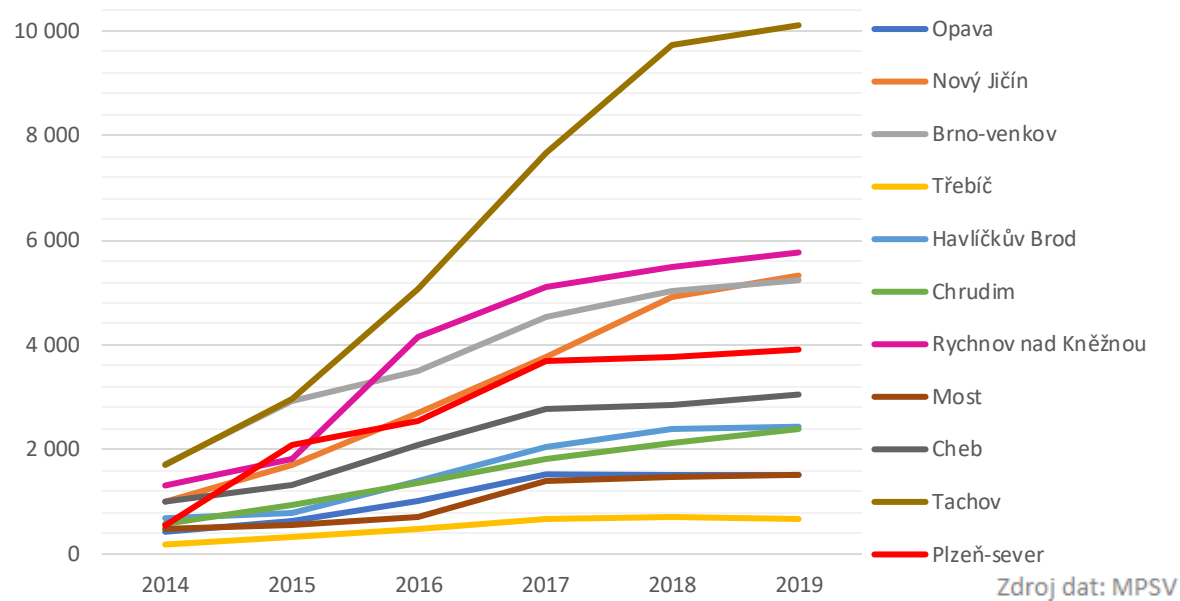
U následujících okresů došlo mezi lety 2014-2019 k více jak trojnásobnému nárůstu zaměstnaných EU občanů a jejich rodinných: Opava, Nový Jičín, Brno-venkov, Třebíč, Havlíčkův Brod, Chrudim, Rychnov nad Kněžnou, Most, Cheb, Tachov a Plzeň-sever.

Graf č.37: Další okresy s výraznějším zastoupením zaměstnaných EU občanů a jejich rodinných příslušníků v letech 2014-2019

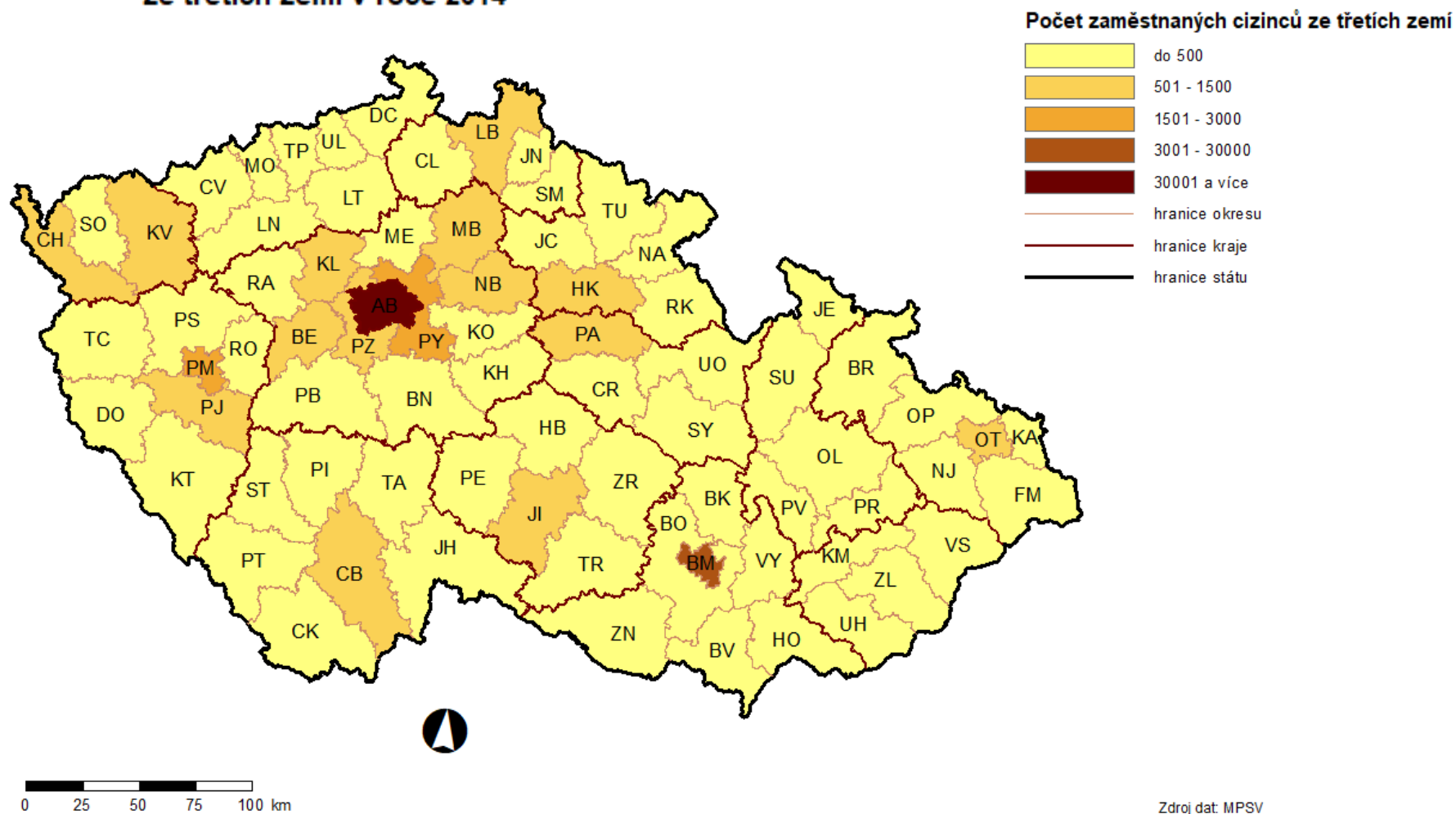
Zdroj dat: MPSV

Graf č.38: Okresy, u nichž mezi lety 2014-2019 došlo k několikanásobnému nárůstu zaměstnaných EU občanů a jejich rodinných příslušníků

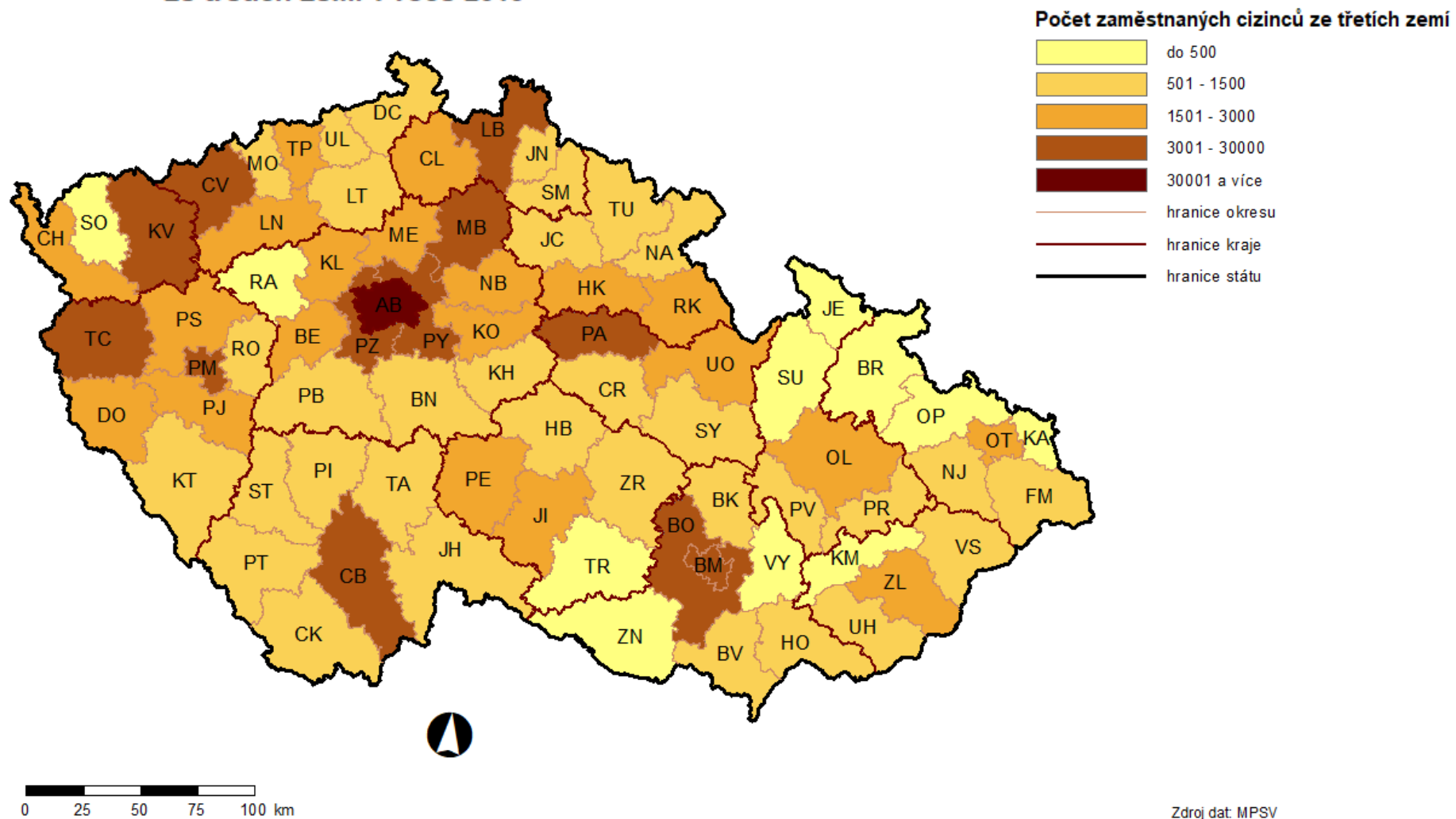

c) Zaměstnaní cizinci ze třetích zemí

Mapa č.5: Prostorové rozmístění zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v roce 2014

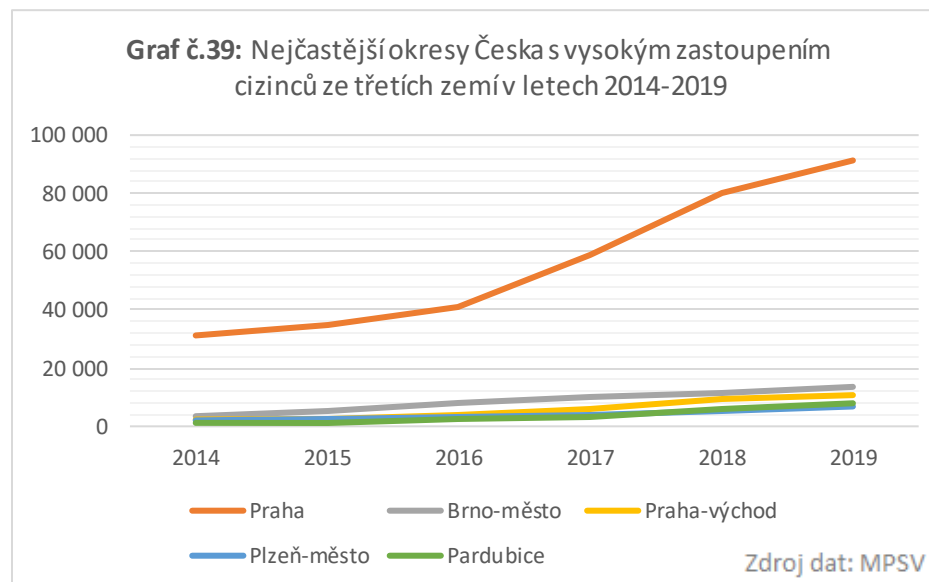

Mapa č.6: Prostorové rozmístění zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v roce 2019

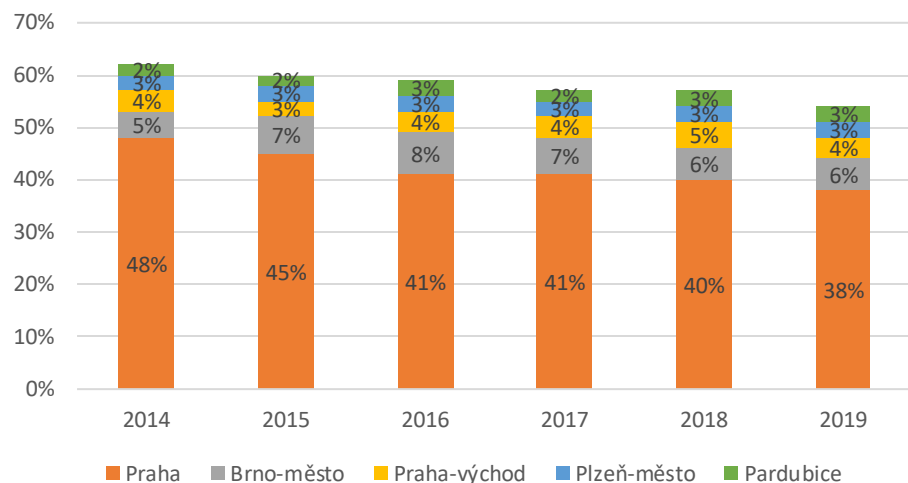

Rovněž i zaměstnávání cizinců ze třetích zemí se soustředí do téměř shodných okresů jako u EU občanů a jejich rodinných příslušníků, výjimkou je vyšší zastoupení v Pardubicích než v Mladé Boleslavi, pořadí pěti nejčastějších okresů u cizinců ze třetích zemí je následující (sestupně): Praha, Brno-město, Praha-východ, Plzeň-město a Pardubice. Podíl cizinců v pěti nejčastějších okresech na celkovém počtu zaměstnaných cizinců ze třetích zemí setrvale klesal (z 62 % v roce 2014 na 54 % v roce 2019), a značí pravděpodobně postupné rozvrstvení cizinců ze třetích zemí i do jiných regionů. Jejich podíl na celkové zahraniční zaměstnanosti však stoupá (z 15 % v roce 2015 na 21 % v roce 2019) a je způsoben především asi stoupajícím podílem cizinců ze třetích zemí na zahraniční zaměstnanosti.

Cizinci ze třetích zemí byli ve zkoumaném období zdaleka nejčastěji zaměstnaní v Praze, jejich podíl se však setrvale snižoval, a to z 48 % v roce 2014 na 38 % v roce 2019 (podíl na celkové zahraniční zaměstnanosti naopak stoupal na 15 % v roce 2019). Ostatní okresy za Prahou co do četnosti pracovníků ze třetích zemí výrazně zaostávají: druhé místo obsadil okres Brno-město s podílem kolísajících kolem 6 % - 7 %, třetí místo obsadil okres Praha-východ, jehož podíl na zaměstnanosti rovněž kolísá kolem 4 %, čtvrté místo do roku 201 zastával okres Plzeň-město (3 %), v roce 2018 se dostal na páté místo za okres Pardubice s 2% - 3% zastoupením.

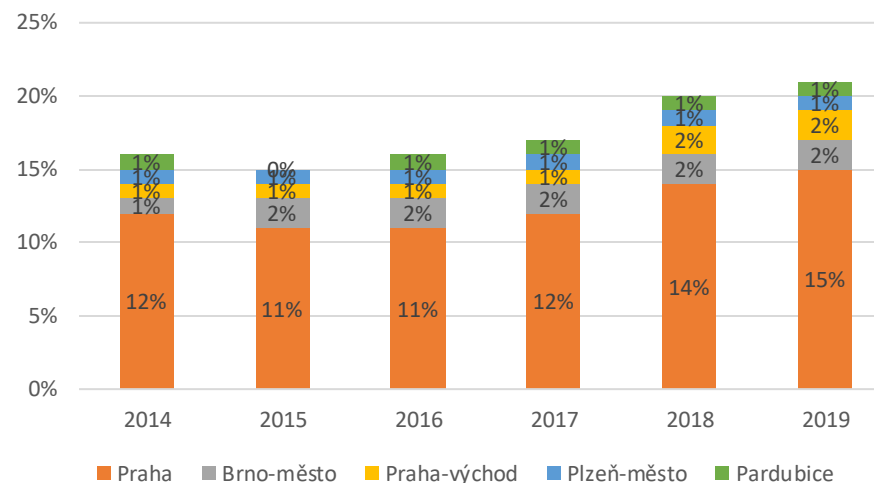

Graf č.40: Podíl nejčastějších okresů Česka s vysokým zastoupením zahraničních pracovníků na zaměstnanosti cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019 (v %)

Zdroj dat: MPSV

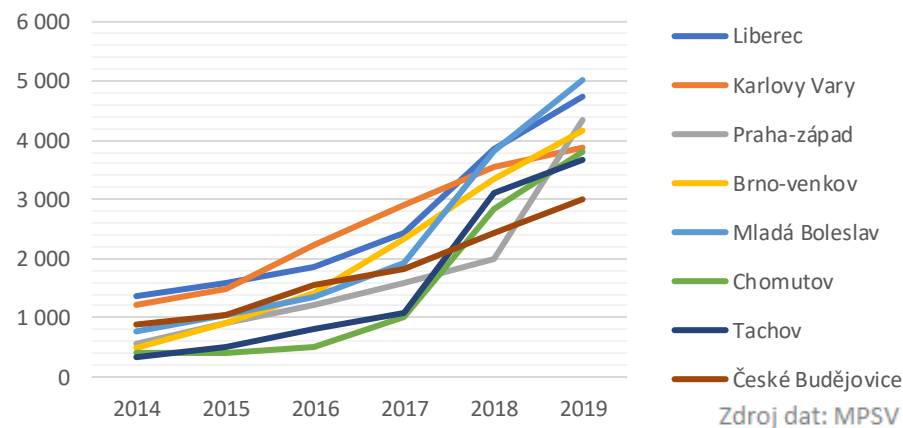
Graf č.41: Podíl nejčastějších okresů Česka s vysokým zastoupením cizinců ze třetích zemí na zahraniční zaměstnanosti v letech 2014-2019 (v %)

Zdroj dat: MPSV

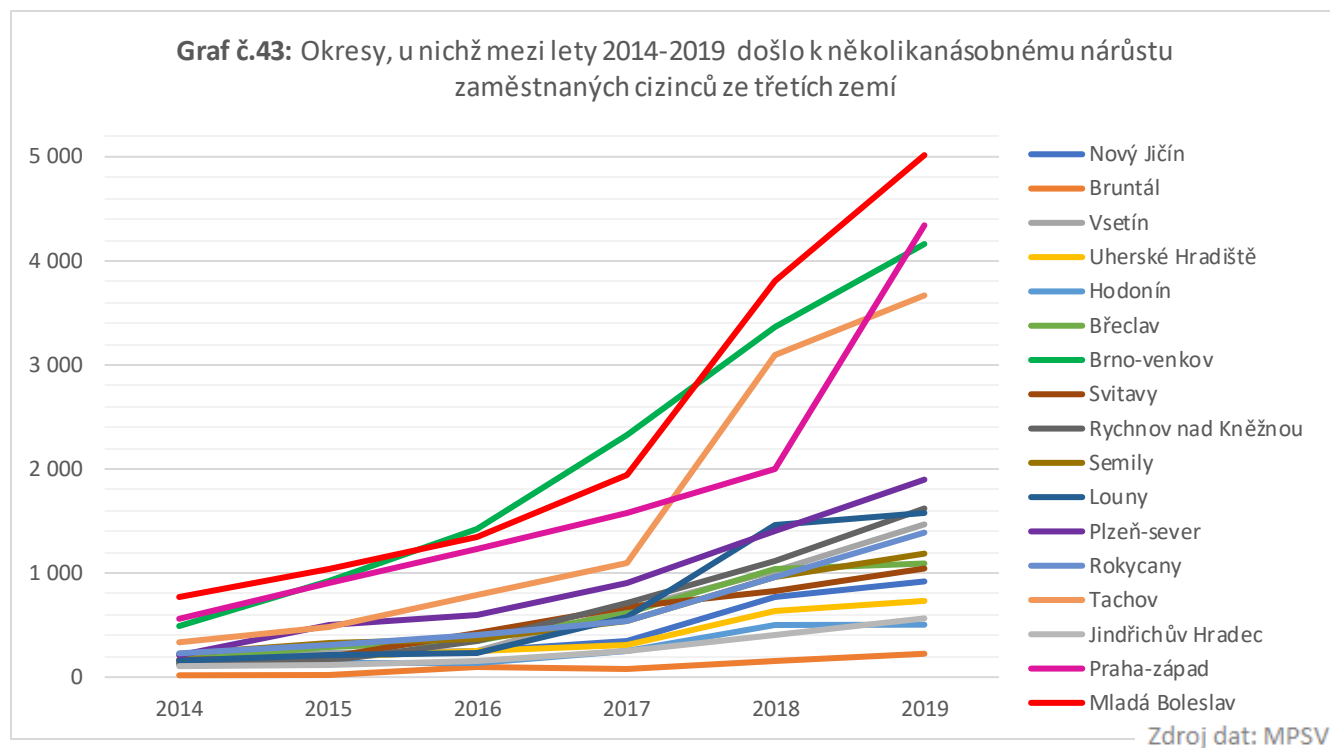
Dalšími okresy s výraznějším zastoupením cizinců ze třetích zemí v postavení zaměstnanců ve sledovaném období stabilně byly: Liberec a Karlovy Vary a ve druhé polovině zkoumaného období i Praha-západ, Brno-venkov, Mladá Boleslav, Chomutov, Tachov a České Budějovice. Nejméně početně zastoupené (do 500 zaměstnaných cizinců ze třetích zemí) byly okresy: Jeseník, Kroměříž, Rakovník.

Graf č.42: Další okresy s výrazným zastoupením zaměstnaných cizinců ze třetích zemí v letech 2014-2019

Zdroj dat: MPSV

U následujících okresů došlo mezi lety 2014–2019 k více jak pětinasobnému nárůstu zaměstnaných cizinců ze třetích zemí: Nový Jičín, Bruntál, Vsetín, Uherské Hradiště, Hodonín, Břeclav, Brno-venkov, Svitavy, Rychnov nad Kněžnou, Semily, Louny, Tachov, Rokycany, Plzeň-sever, Jindřichův Hradec, Praha-západ a Mladá Boleslav.

d) Srovnání zaměstnaných občanů EU a jejich rodinných příslušníků a cizinců ze třetích zemí

EU občané a jejich rodinní příslušníci i cizinci ze třetích zemí jsou nejčastěji zaměstnaní v téměř totožných regionech (Praha, Brno-město, Praha-východ, Plzeň-město), výjimku tvoří vyšší četnost EU občanů v Mladé Boleslavi než u cizinců ze třetích zemí, u kterých je naopak oblíbenější okres Pardubice. U obou skupin je v pěti nejčastějších okresech zaměstnáno více jak 50 % těchto cizinců, u obou skupin však s klesající tendencí (u cizinců ze třetích zemí je pokles markantnější). Okresy, které ve zkoumaném období zaznamenaly několikanásobný nárůst jak občanů EU, tak cizinců ze třetích zemí, byly Nový Jičín, Brno-venkov, Rychnov nad Kněžnou, Tachov a Plzeň-sever.

8) SHRNU TÍ

I. Celková zahraniční zaměstnanost

Mezi lety 2014-2019 docházelo k setrvalému nárůstu celkové zahraniční zaměstnanosti, ta za sledovaných šest let vzrostla téměř dvou a půl násobně. Tento setrvalý nárůst zahraniční zaměstnanosti je bez pochyby způsoben stále se zvyšující poptávkou po zahraničních pracovnících v reakci na nedostatek pracovních sil na trhu práce v období ekonomického růstu. V roce 2019 došlo proti předchozím rokům k meziročnímu nárůstu pouze o 9 %, což značí tak zpomalování tempa růstu zahraniční zaměstnanosti.

II. Zahraniční zaměstnanost podle formy přístupu na trh práce

Občané EU a jejich rodinní příslušníci tvořili v celém sledovaném období téměř ¾ všech zahraničních pracovníků v ČR, jejich podíl na zahraniční zaměstnanosti se však setrvale a poměrně výrazně snižuje. Druhou nejpočetnější skupinou jsou cizinci ze třetích zemí s volným přístupem na trh práce. Jejich počet se mezi lety 2014–2019 více jak ztrojnásobil, a i jejich podíl na zahraniční zaměstnanosti setrvale narůstal. Nejméně zastoupenou skupinou jsou pak cizinci ze třetích zemí s pracovním oprávněním, nicméně v závislosti na potřebách trhu práce došlo k téměř pětinasobnému zvýšení počtu cizinců z této skupiny, a i jejich podíl na zahraniční zaměstnanosti setrvale a poměrně výrazně narůstá.

U EU občanů a jejich rodinných příslušníků docházelo od roku 2015 k postupnému snižování meziročního růstu. U cizinců ze třetích zemí s volným přístupem na trh práce můžeme pozorovat podobný trend jako u občanů EU a jejich rodinných příslušníků. Jediná skupina cizinců ze třetích zemí s pracovním oprávněním zaznamenává jak dynamický nárůst v absolutních počtech zahraničních pracovníků, tak i nárůst meziroční (který v roce 2019, stejně jako u ostatních skupin, poklesl). Jakou roli zde hrají vládní opatření na podporu ekonomické migrace není bez relevantních dat možné určit.

III. Zahraniční zaměstnanost podle typů pracovních oprávnění

Přestože se zaměstnanecká karta stala dominantním pracovním oprávněním, povolení k zaměstnání zůstává i v dalších sledovaných letech nepostradatelnou součástí trhu práce s podílem na vydaných oprávněních kolem 40 % (zaměstnanecká karta kolem 60 %). Modré karty tvořily stabilně 1 % vydaných oprávnění.

U povolení k zaměstnání došlo ve sledovaném období k zajímavému jevu: od roku 2015 se prudce zvyšuje podíl vydaných povolení k zaměstnání podle § 92 ZoZ na všech vydaných povoleních k zaměstnání, a to z 16% podílu až k více jak 90% podílu v roce 2019.

IV. Zahraniční zaměstnanost podle státní příslušnosti

Struktura cizinců zaměstnaných v období 2014-2019 na území ČR je z hlediska státních příslušností stabilní. Nejvíce cizinců v pozici zaměstnanců již tradičně pochází ze Slovenska a Ukrajiny. Mezi pět nejčastěji zastoupených státních příslušností mezi EU občany a jejich rodinnými příslušníky v uvedeném období patřili pracovníci z těchto zemí (sestupně): Slovensko, Polsko, Rumunsko, Bulharsko, Maďarsko a Německo. Pět nejčastěji zastoupených státních příslušností tvořilo ve všech letech 2014-2019 dohromady více jak 90 % všech zaměstnanců z řad EU občanů a jejich rodinných příslušníků. Tradiční pracovní silou jsou

občané Slovenska, ti stabilně tvoří více jak 50 % zahraničních zaměstnanců mezi EU občany a jejich rodinnými příslušníky a cca 40 % zahraničních pracovníků obecně, jejich podíl na zahraniční zaměstnanosti se však konstantně a poměrně výrazně snižuje.

Mezi cizinci ze třetích zemí patřili v uvedeném období mezi nejčastěji zastoupené zahraniční pracovníky státní příslušníci těchto zemí: Ukrajina, Rusko, Vietnam, Moldavsko, Mongolsko a Bělorusko. Pět nejčastěji zastoupených státních příslušností tvořilo v roce 2014 ¾ všech pracovníků-cizinců ze třetích zemí a do roku 2019 tento podíl stoupl na 80 %. Výrazně početně zastoupenou silou na českém trhu práce jsou státní příslušníci Ukrajiny; jejich počty a rovněž i podíl na pracovní síle ze třetích zemí i pracovní síle obecně ve sledovaném období poměrně výrazně vzrostl. Státní příslušníci Ukrajiny tak v roce 2019 tvořili nadpoloviční většinu všech zaměstnaných cizinců ze třetích zemí na území ČR a téměř čtvrtinu všech zahraničních pracovníků. Druhou a třetí nejčastější státní příslušností mezi cizinci ze třetích zemí byli občané Ruska a Vietnamu, jejichž podíl na celkové zahraniční zaměstnanosti je sice zanedbatelný, ovšem konstantně se zvyšuje.

V. Zahraniční zaměstnanost podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)

Mezi lety 2014–2019 zahraniční pracovníci vykonávali v Česku převážně kvalifikované profese v průmyslu a profese nízkokvalifikované. V celkovém zhodnocení, zahrnujícím jak občany EU a jejich rodinné příslušníky, tak cizince ze třetích zemí, byli zahraniční pracovníci ve všech letech 2014–2019 nejvíce zastoupeni ve třech kategoriích (sestupně): Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, Obsluha strojů a zařízení, montéři a Řemeslníci a opraváři. Dohromady tvořili cizinci v těchto třech kategoriích cca 60 % všech zahraničních pracovníků se vzestupnou tendencí.

Ze srovnání EU občanů a jejich rodinných příslušníků a cizinců ze třetích zemí vyplývá, že zdaleka nejčastější klasifikací, tvořící cca 30 %, jsou u obou skupin Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci; jejich podíl se v posledních třech letech snižuje. Další u obou skupin významně zastoupená klasifikace zaměstnání, Obsluha strojů a zařízení, montéři, vykazuje rostoucí podíl, u občanů EU a jejich rodinných příslušníků mírný, u cizinců ze třetích zemí výrazný. Podíl Specialistů a Technických a odborných pracovníků je jak u občanů EU a jejich rodinných příslušníků, tak u cizinců ze třetích zemí, poměrně vysoký.

VI. Zahraniční zaměstnanost podle klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)

Z hlediska klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) se zahraniční pracovníci v ČR v letech 2014-2019 uplatňovali zejména ve čtyřech kategoriích ekonomických činností (sestupně): Zpracovatelský průmysl, Administrativní a podpůrné činnosti, Velkoobchod a maloobchod, opravy spotřebičů a údržba motorových vozidel a Stavebnictví. Dohromady tvořili zaměstnaní cizinci v těchto čtyřech kategoriích více jak 60 % všech zaměstnaných cizinců, přičemž jejich podíl se zvyšoval.

Ze srovnání EU občanů a jejich rodinných příslušníků a cizinců ze třetích zemí vyplývá, že zdaleka nejčastější klasifikací ekonomických činností je u obou skupin Zpracovatelský průmysl, zatímco se však u občanů EU a jejich rodinných příslušníků podíl v posledních třech letech snižuje, u cizinců ze třetích zemí se naopak po celé sledované období zvyšuje. U další významně zastoupené klasifikace ekonomických činností, Administrativních a podpůrných činností, se podíl u obou skupin postupně zvyšuje. U obou skupin významnou, ale postupně klesající (u cizinců z třetích zemí výrazněji) klasifikací ekonomických činností je Stavebnictví.

U EU občanů a jejich rodinných příslušníků jsou významněji zastoupeny kategorie Profesní, vědecké a technické činnosti, Doprava a skladování a Informační a komunikační činnosti, u cizinců ze třetích zemí Ubytování, stravování a pohostinství a Doprava a skladování.

VII. Prostorové rozmístění zahraniční zaměstnanost (okresy)

Z hlediska prostorového rozmístění existovalo v rámci ČR v letech 2014–2019 ze 76 pět okresů, které vykazovaly nadstandardní počty zahraničních pracovníků, těmito okresy jsou stabilně (sestupně): Praha, Brno-město, Praha-východ, Plzeň-město a Mladá Boleslav. Cizinci v těchto pěti nejčastějších okresech dohromady tvořili ve všech letech 2014–2019 více jak 50 % zahraničních pracovníků v ČR.

EU občané a jejich rodinní příslušníci i cizinci ze třetích zemí jsou nejčastěji zaměstnaní v téměř totožných regionech (Praha, Brno-město, Praha-východ, Plzeň-město), výjimku tvoří vyšší četnost EU občanů a jejich rodinných příslušníků v Mladé Boleslavi než u cizinců ze třetích zemí, u kterých je naopak oblíbenější okres Pardubice. U obou skupin hostí pět nejčastějších okresů více jak 50 % těchto cizinců, u obou skupin však s klesající tendencí (u cizinců ze třetích zemí je pokles markantnější). Okresy, které ve zkoumaném období zaznamenaly proti ostatním okresům několikanásobný nárůst jak občanů EU a jejich rodinných příslušníků, tak cizinců ze třetích zemí, byly Nový Jičín, Brno-venkov, Rychnov nad Kněžnou, Tachov a Plzeň-sever.